

Štev. 1.

V Celovcu 15. januarja 1866.

XV. tečaj.

Homilija za 3. nedeljo po Gospod. razglasenju.

„Tisti čas, ke dar je Jezus z gore šel, je veliko ljudstva za njim šlo.“
Mat. 8. 1.

V v o d.

Gospod Jezus je ravno na gori prav lepo učil in ljudem vsem zveličanskih čednosti razlagal. Njegovi nauki so bili ljudem tako všečni, da se niso mogli od njega ločiti; ko je nehal govoriti, šel je z gore dol proti mestu Kafarnaumu; njegovi poslušavci pa niso zad ostali. Veliko ljudstva je hodilo za njim, kamor koli je šel. Kako dobrotljiv je naš Odrešenik vsem tistim, ki ga radi poslušajo, kateri imajo veselje njega poslušati! Da bi ga ljudje rajši imeli, jih še med potjo podučuje, vendar ne z besedami, temuč z djanjem, s čudeži, in da tistim, ki so besedo božjo z veseljem poslušali, zdaj tudi svoje čudeže gledati. Prav čudodelno gobovega človeka očisti in majhno časa po tem stotnikovega bolnega hlapca ozdravi.

Čudeža, od katerih današnje sv. evangelje govori, bota zapopadek mojega današnjega govorjenja:

I. Jezus očisti gobovega človeka.

II. Jezus ozdravi stotnikovega hlapca.

I.

Jezus očisti gobovega človeka.

1. „In glej! gobov je prišel in ga je molil, rekoč: Gospod! ako hočeš, moreš me očistiti.“ Ta gobovi človek je moral zunaj mesta stanovati, ker gobovi ljudje niso smeli blizo zdravih biti, da bi zdravi od njih kužne bolezni ne nalezli. Sv. evangelist Lukež pravi, da je bil ta mož poln gob, imel je gobe na obrazu, na rokah, na nogah, in po vsem životu; gotovo je bil ta revni usmiljenja vreden človek. Bolnik išče pomoči in v potrebah se človek uči žebrati ali moliti. Komej ta revež vidi Jezusa Nazarenskega

po cesti priti, hitel je proti njemu in ga je molil, to se pravi, kakor drugi evangelisti povejo: on pade na svoje kolena in na svoje obličje pred Jezusa in žalostnega glasa reče: „Gospod, ako hočeš, moreš me očistiti.“ On imenuje Jezusa gospoda; menda že veruje, da je on božji Sin. On spozna Jezusovo vsegamogočnost: „ako hočeš, moreš me ozdraviti.“ On tudi ne tirja po svoji svojeglavni volji zdravja, temuč se čisto v božjo voljo uda, ker pravi: „ako hočeš“.

V tega gobovega človeka naj se vsaki grešnik pogleda, kakor v ogledalo. Kdor koli je grešil, tega duša je bolna, je gobova. In mi imamo toliko grehov na sebi, grehov v djanji in v zamudi dobrih del, grehov slabosti in nevednosti, grehov hudobnega serca, svojih lastnih in ptujih grehov, grehov skrivnih in grehov očitnih!!! Kar nas je tedaj gobovih, pojdimo k Jezusu in molimo, prosimo ga in recimo: „Gospod! ako hočeš, moreš me ozdraviti.“ Gobovi je padel na svoje kolena, ja še na svoje obličje pred Jezusom: Kdo so pa tisti, ki pri molitvi, v cerkvi, pred Bogom nobene pobožnosti nimajo . . . Ne veste, da ste grešniki, da ste polni gob na svoji duši? Vi pa, kateri svoj grešni stan poznate in bi radi očiščeni bili, nikar ne obupajte in neprenehoma žebrajte in recite: „Gospod Jezus! ako hočeš, moreš me očistiti.“

2. „In Jezus je stegnil roko, dotaknil se ga je, rekoč: Hočem biti očiščen. In kar čist je bil od svojih gob.“ Kako usmiljen in dobrega mehkega serca je naš Gospod! Drugim se gnjusi gobovega človeka in si komej upajo pogledati ga, ne pa roko nanj položiti. Jezus pa mu ljubeznjivo v medočje pogleda, roko nanj položi ter ga pošlata. To je zopet tolažba za grešnika, kedar drugi ljudje grešnika zavoljo storjenih hudobij in grehov zaničujejo, zasramujejo in morebiti s perstom za njim kažejo; Jezus ga z veseljem zopet objame, za svojega otroka spozna, ako skesanega, zgrevanega in žalostnega serca pride nazaj s ponižno prošnjo, da bi ga očistil.

Dobro si v glavo vzemite. Kedar so preroki in sv. apostoli s čudeži bolnike ozdravljevali in mertve k življenju zbudali; ni se to brez truda godilo, ker so se mogli postiti ali pa vsaj moliti in nikdar niso čudeža storili v svojem imenu, temuč vselej s pomočjo Jezusovega imena: Jezus pa se je gobovega človeka samo dotaknil in rekel: „Hočem, biti očiščen“ in pri tej priči bil je gobovi ozdravljen. Komu iz tega ni jasno, da je Jezus vsegamogočen, da je pravi Bog? Pri stvarjenji je Bog rekel: „Naj bo luč“, in ko bi z očmi trenil, bila je luč stvarjena; tukaj Jezus reče gobovemu: „Bodi očiščen“, in ko bi vejica ob vejico udarila, bil je čist. Resnično besede in moč Jezusova so moč in besede božje. Ko bi se ne verovalo njegovim besedam, naj se verjame njegovemu djanju. **Jezus je Bog.**

3. In Jezus mu je rekel: „Glej da nikomur ne poveš, temuč pojdi in skaži se duhovnu, in opravi dar, ki ga je Mojzes zapovedal njim v pričevanje.“

Tukaj in tudi drugod, kedar Jezus kak imeniten čudež stori, prepove o njem govoriti. Jezus nikdar ni iskal svoje časti, temuč čast svojega nebeskega Očeta in nas uči s takim ravnanjem ponižnosti. Gotovo ni lepo, da človek svoje dobre dela okrog ljudem oznanuje in se ž njimi baha, kakor kura, ki tako vpije in darka, da jo cela soseska sliši, kedar jajce znese. Mi kristjani moramo s prerokom k Bogu se obrniti in reči: „Ne nam, Gospod, ne nam, temuč tvojemu imenu daj čast.“

Sicer je Mojzesova postava tudi prepovedovala, da bi se kateri govovi v srenjo pustil, preden se je duhovnu skazal. Tudi so mogli govovi tisti dan, ko so bili očiščeni, dva vrabca, osmi dan potlej pa dva jagnjeta darovati. Ker Kristus gobovemu zapové, to zapoved spolniti, s temi besedami tudi nas opominja, naj božjim in cerkvenim zapovedim pokorščino skazujemo.

Pomislite še to: Jezus pošlje gobovega k duhovnu, kakor da bi ga bil duhoven očistil, in je pokazal, duhovsko oblast nove zaveze. In resnično v novej zavezi duhovni z božjo oblastjo očiščujejo ljudi pri sv. kerstu in pri zakramentu svete pokore od dušnih gob, od grehov, kakor bi jih Jezus Kristus očistil, ki je rekel svojim duhovnom: „Komur bote grehe odpustili, so jim odpuščeni.“

Potlej je imel Jezus navado gobove, ki jih je očistil, vselej k duhovnom pošiljati v pričevanje. Duhovni bi bili mogli spoznati, da je Jezus resnično Mesija, ker so preroki prerokovali, da bo Mesija gobove očiščeval. Toliko naj bo zadosti od gobovega človeka. Zdaj pridemo k drugemu delu današnjega evangelja.

II.

Jezus ozdravi stotnikovega hlapca.

1. „Kedar je pa v Kafarnavn šel, stopil je k njemu stotnik, kateri ga je prosil in je rekel: Gospod! moj hlapec leži doma mertvouden in velike bolečine terpi, in ga hudo vije. In Jezus mu je rekel: Jaz bom prišel in ga ozdravil.“

Ta stotnik je bil viših eden, ki je zapovedoval stotero vojakom. Bil je bogaboječ dobrotljiv mož, Judje so ga spoštovali in častili, ker jim je dovolil sinagogo ali šolo zidati. Ta stotnik ali oficir, ki je tako ljubeznivo skerbel za svojega bolnega hlapca daje lep izgled vsem gospodarjem in gospodinjam, ki imajo ptuje ljudi, dekile in hlapce v svoji službi. Ker je bil vojščak, bi bil lahko svojega hlapca v bolnišnico poslal, vendar ga rajši doma obderži. On bi bil lahko družega služabnika poslal po zdravnika, vendar on ni samo ponj poslal, temuč ga gre sam iskat. More mar oče za

svojega sina več storiti? Njegov izgled govori vsem gospodarjem in pravi: Imejte svoje hlapce kakor svoje sinove, svoje dekle kakor svoje hčere. Kako je tako obnašanje Bogu všečno in prijetno, kaže nam Jezus očitno z besedami, ki jih stotniku reče: „Jaz bom prišel in ga bom ozdravil.“ Drugikrat ga je imeniten gospod, kraljič, prosil, da bi prišel k njemu na dom in njegovemu na smert bolnemu sinu pomagal. Tje Jezus ni šel, temuč ga je ozdravil, da ni bil pri njem. Glejte, ne samo evangeljskemu stotniku, temuč tudi Jezusu Kristusu samemu posli ne veljajo manj kakor lastni otroci. Bog tedaj ne gleda na imenitnost, na bogastvo, pred njim so vsi enaki. Komur je le za svoj lastni život mar, ta ljubi svoje meso, samega sebe. Kdor pa zavoljo Boga skerbi za svoje posle, kakor za svoje otroke, ta tudi Boga ljubi, ki zapové: „Ljubi svojega bližnjega, kakor samega sebe.“

2. „In stotnik govori in reče: Gospod nisem vreden, da greš pod mojo streho, temuč reci le besedo in ozdravljen bo moj hlapec. Zakaj tudi jaz sem človek, ki sem pod oblastjo, in imam vojščake pod seboj, in rečem temu: idi, in gre; in unemu: pridi in pride, in svojemu služabniku: stori to, in stori.“

Stotnik spozna tedaj v Kristusu vsegamogočnega Boga, kteremu morajo vse stvari pokorne biti, tako, kakor gosposko morajo podložni vbogati. Kedar stotnik reče: „reci le besedo in ozdravljen bo moj hlapec“, misli si: ako ti boleznj in smerti zapoveš in ukažeš, morate ti pokorne biti, kakor sem jaz moji gosposki in kakor so moji hlapci meni pokorni.

Hvala pokorščine, ki jo stotnik svojim vojakom in hlapcom daje, naj bi vse hlapce, dekle in vojščake obudila, da bi svoje gospodarje, svojo deželsko in duhovsko gosposko radi vbogali. Služiti je težavna reč, to vé vsaki izmed vas, ker je pa božja volja, da morajo gosposke in podložni, gospodarji in posli, mojstri in učenci biti, in ker se brez te naredbe nobena hiša, nobena srenja, nobena županija in nobena dežela vladati, voditi in gospodariti ne more, tako je treba, silo ali potrebo sebi v prid, v korist in vrednost obračati. Kedar se vam ukaže in reče: Pojdite, tako se ne mudite in pojte hitro; kedar se vam ukaže in reče: storite to, tako tudi storite. Bodite vbogljivi dekle in hlapci, kakor pokorne hčere in pokorni sinovi, in potlej se bodo tudi hišni gospodarji in gospodinje, kakor očetje in matere proti vam obnašali. Pridni in delavni posli storé, da sta gospodar in gospodinja dobra. Stotnik je bil dober gospod in on sam pravi, da so bili tudi dobri posli njegovi.

3. „Ko je pa Jezus to slišal, se je začudil in jim rekel, kteri so za njim šli: Resnično vam povem, tolike vere nisem v Izraelu našel. Povem vam pa, da jih bo veliko od zahoda prišlo, in bodo sedeli pri mizi z Abrahamom in Izakom in Jakopom v

nebeškem kraljestvu; otroci kraljestva pa bodo pahnjeni v vnajno tamo; ondi bo jok in škripanje z zobmi.“

Kristus se ne čudi terdni veri stotnikovi, kakor bi mu ona ne bila popred znana; on hoče le svoje veselje nad njo razodeti in Jude predramiti, ki so bili še slabi v veri. Judje so se bahali s pravo vero in s pravim duhovstvom, ki so tudi oboje resnično imeli: stotnik pa je bil vojščak in menda še malikovavec. Kako velika sramota za pravoverne Jude in za judovske duhovne, da vojščak, da molikovavec bolj terdno veruje v Mesija, kakor oni.

Premislimo še enkrat Jezusove besede: „Veliko jih bo prišlo od vzhoda do zahoda in bodo sedeli pri mizi z Abrahamom, Izakom in Jakobom v nebeškem kraljestvu; otroci in kraljestva pa bodo pahnjeni v vnajno tamo; ondi bo jok in škripanje z zobmi.“

Te besede Kristusove povedó, da bo veliko nevernikov iz vseh krajev sveta k pravi cerkvi poklicanih in da bodo s svetimi očaki in preroki v nebeškem kraljestvu skupaj sedeli; Judje pa, ki so otroci kraljestva, bodo zavoljo svoje nevere v večno pogubljenje verženi. To so nerazumljivi sklepi božje sodbe, ki se nam jih je treba bati. Mi smo katoljski kristjani in za tega del tudi otroci kraljestva, in udje prave svete cerkve: ako pa mi svoje vere ne spoštujemo, po njenih naukih ne živimo, bomo tudi mi, kakor terdovratni Judje, verženi v vnajno tamo, kjer bo jok in škripanje z zobmi; druge ljudstva pa, ki zdaj še nimajo prave vere, morejo se po božji milosti še spreobrniti in mesto nas s sv. apostoli v nebesih se veseliti.

Poslušajte še konec prigodbe: „In Jezus je rekel stotniku: Pojdi! in kakor si veroval, tako naj se ti zgodi! In hlapec je bil ozdravljen tisto uro.“ Čudež je hlapca ozdravil — moč Jezusova mu je pomagala: Čudež je pa Jezus storil samo zavoljo stotnikove terdne vere. „Pojdi! kakor si veroval, tako naj se ti zgodi!“

Kristjani moji! Jezusova moč je še ravno tista; ko bi le naša vera tudi terdna bila, kakor stotnikova. Obudite svojo vero vzlasti takrat, kedar k angelski mizi pristopite in stotnikove besede izgovarjate: Gospod! jaz nisem vreden, da greš pod mojo streho, temuč reci besedo in ozdravljena bo moja duša! Tistemu, kateri terdno veruje bo tudi Jezus rekel; Pojdi! kakor si veroval, tako naj se ti zgodi. Vsak greh je bolezen za našo dušo. Te bolezni se znebiti, to bolezen ozdraviti, ni boljšega pripomočka, kakor pogosto zgrevanega serca pristopati k božji mizi, kjer se sv. rešnje telo v zasluženje večnega zveličanja prejmlje. Amen.

Homilija za 1. predpepelnično nedeljo ali Septuagezimo.

„Nebeško kraljestvo je podobno hišnemu gospodarju.“ Mat. 20, 1.

V v o d.

Kar beremo v današnjem sv. evangelju je govoril Jezus Kristus malo pred svojim terpljenjem, v Betanijo gredé, kamor je šel Lazarja k življenji buditi. „Nebeško kraljestvo je podobno hišnemu gospodarju“, djal je Jezus svojim učencem. Zakaj nek in kako je nebeško kraljestvo podobno hišnemu gospodarju? Prvič zategavolja, ker Bog, nebeški Oče svoje kraljestvo, svojo cerkev ali ves človeški rod tu le na zemlji tako ljubeznivo vlada in oskrbljuje, kakor dober hišni gospodar svojo družino vlada in oskrbljuje. Drugič za tega voljo, ker bi moral vsaki hišni oče svoje pohištvo in gospodarstvo tako oskrbljevati, kakor Bog oskrbljuje svoje neskončno pohištvo, ki je brez konca in kraja, namreč vesoljni svet.

Le premislimo evangelsko priliko na drobno in na vse strani, in prepričali se bote, da se v njej nahajajo nar lepše lastnosti hišnega gospodarja. Alite hišni gospodar mora biti

1. marljiv,
2. pravičen,
3. usmiljenega srca? Tega se učimo iz današnjega sv. evangelja.

Razlaga.

1. Marljivi hišni gospodar.

„Nebeško kraljestvo je podobno hišnemu gospodarju, kateri je zjutraj zgodaj šel najemat delavcev v svoj vinograd.

Kedar je pa delavcev najel po denarju na dan, poslal jih je v svoj vinograd. In ob tretji uri je ven šel in videl druge na trgu brez dela stati, ter jim je rekel: Pojdite tudi vi v moj vinograd, in kar bo prav, vam bom dal. In oni so šli. Spet je ven šel ob šesti in deveti uri, in je ravno tako storil.

Okoli enajstih pa je ven šel in našel druge postajati in jim reče: Kaj stojite tukej brez dela celi dan? Mu rekó, ker nas ni nihče najel. Jim reče: Pojdite tudi vi v moj vinograd.“ Predno vam razložim te evangelske besede, morate še pred vedeti, kako so

Judje dnevne čase delili. Judje so šteli od solnčnega vzhoda do zahoda njegovega po dvanajst ur. Tretja ura je bila tedaj tretja po solnčnem vzhodu: šesta je bila o poldneva; deveta je bila ob treh po poldne, enajsta je bila ravno eno uro, predno solnce zahaja.

No, ljubi moji farmani! zdaj naj mi pa kdo terdi, če si upa, da ta hišni oče ni bil marljiv gospodar, ki je bil tako za rano tako zgodej na nogah, ki ves ljubi dan nima pokoja, ki neprenehoma skerbi za svoj nograd in zmirom novih in novih in delavcev hodi iskat! In glejte, v podobi tega marljivega gospodarja nam kaže Jezus Kristus svojega nebeškega Očeta, ki je od začetka sveta zmirom po očetovsko skrbel za svojo cerkev, ki jo še zdaj oskerbljuje in bo tudi noter do konca še vedno in neprenehoma za njo skrbel kakor marljivi hišni oče, ki zdaj pa zdaj ljudi kliče in rekel bi najema v svojo službo, da bi v pravi veri po njegovih zapovedih živeli ter v njegovem nogradu pridno delali. Božji Oče je šel zgodaj delavcev najemat v svoj nograd, to se je godilo od Adama do Noeta, kedar je poklical v svoj nograd naše prve starše Adama pa Evo, za njima pa Abelna, pa Seta, pa Enosa, pa Henoba potlej pa še druge za njimi. Šel je zopet ob treh: to se je zgodilo takrat, ko je nebeški Oče poslal v svoj nograd Sema, Jafeta in še mnogo drugih pravičnih in je trajalo od Noeta do Abrahama.

Šel je zopet vun ob šesti uri: to se je godilo od Abrahama do Mozesa, takrat je poslal v svoj nograd Lota, Melhizedeka, Izaka, pa Jakoba potlej pa njegove otroke. Šel je on zopet ob deveti uri: to se je godilo od Mozesa do Kristusovega rojstva, takrat so bili poslani v nograd Božji: Jozua, Gedeon, Baruk, Samson, Jefte, David, Samuel potlej pa še tudi mnogo drugih svetih mož in prerokov starega zakona. Šel je zopet on ob enajsti uri: to je zadnji čas, ki trpi od Mesija noter do konca sveta. Ob enajstih še le je namreč Bog poslal svoje apostole in evangeliste pa njihove naslednike, učnike, škofe in duhovne, ki v keršanski cerkvi, v nogradu Gospodovem delajo noter do konca sveta, kjer spravljajo na stran sodrgo greha in z velikim trudom sadé trte keršanskih čednost in dobrih del med ljudi. Gotova je torej resnica, da je Bog marljiv hišni gospodar, ki svoje cerkve nikdar ne pozabi in ne zapusti, ki vsaki dan čuje nad njo, da je ne morejo premagati peklenske vrata.

Glejte, keršanski gospodarji! danes se vam ne ponuja kak svetnik v izgled, temuč Bog sam, nebes in zemlje gospodar, vam stopa v današnjem sv. evangelju pred oči, da bi svoje dela po njem ravnali. Bog je marljiv, je priden v svojem gospodarstvu, posnemajte ga tedaj, keršanski očetje! pri oskerbljevanji svojih domačij.

Marljiv gospodar je zjutra zgoodej na nogah, zakaj, kedar se čreda zbudi, pastir ne sme tožljivo pospavati. Priden gospodar gre po svojih opravih ob tretji, šesti, deveti in enajsti uri, zakaj le tam gre delo urno od rok, kjer si delavci svojega gospodarja niso svesti nobeno uro. Priden gospodar nikoli brez dela ne pohaja, če nema dela, si ga pa vzeme, tako da se morejo ravnati po njegovem izgledu otroci, posli, dekle, hlapci najemniki in drugi delavci. Kako bi pa moglo tudi keršanskemu gospodarju dela primanjkovati, ker je on sam tudi delavec v nogradu Gospodovem, ker ga je Bog zategavoljo na zemljo poslal ter mu življenje dal, da bi Bogu služil z molitevjo, s cerkvanjem in z dobrim keršanskim djanjem. Memo tega vsega pa mora on skrbeti ne samo za sebe, ampak tudi za svojo ženo, za svoje otroke pa za svoje posle, da bi vsi udje njegove družine pridno, marljivo in skrbno delali v Gospodovem nogradu, da bi vsem mar bilo ne le samo za njegovo hišo, temuč tudi za Gospodovo hišo, za hišo in za službo božjo. Koliko skerb-ljivosti, truda in marljivosti mora imeti vsaki hišni oče, ako hoče svoje delo prav opraviti? Če pa hišni gospodar svojo dolžnost zanemarja, gotovo se bo močno ustrašil, kedar se bo zavedel, kakošna šiba ga čaka v večnosti. Sv. Duh takole govori v sv. pismu: „Ako pa kdo za svoje, zlasti za domače nema skerbi, zatajil je vero in je hujši od nevernika.“ I. Tit. 5, 8. Od kod bo mogel tak gospodar pomoči pričakovati, kedar bo zaslišal sodnikove besede, ki bo djal: „Daj rajtengo od svojega hiševanja.“ Kar sem govoril od dobrega hišnega gospodarja pa tudi velja od dobre hišne gospodinje.

2. Krivični hišni gospodar.

Druga lepa lastnost, ki jo nahajamo pri evangelskem hišnem gospodarju, je njegova pravičnost. Predno pošlje svoje delavce v nograd, pogodi se z njimi zastran plačila, ter obljubi vsakemu desetico, denar imenovano. Ko drugikrat najame delavce, obljubi jim tudi dati plačila, kar je prav. „Kedar se je pa večer storil, reče gospod vinograda svojemu hišniku: Pokličí delavce in daj jim placilo, in začni od poslednjih do prvih.“ Glejte, kako pravično in spošteno ravna ta gospodar s svojimi delavci, ker jim placilo že pred delom odloči in odloči po njih volji in prav po pravici, ter ukaže svojemu hišniku izgovorjeno plačilo precej po storjenem delu še tisti večer delavcem odrajtati. Zdaj se pa zopet vpraša, kdo da je ta, ki govori sv. evangelje od njega, kdo je ta hišni gospodar? Ta hišni gospodar, ljubi moji ni nobeden drugi, kakor Bog sam, naš nebeški Oče. Predno je Bog stvaril zemljo, predno je delavce poklical v svoj nograd delat, bile so nebesa že pripravljene in večno zveličanje je bilo za plačilo že odločeno, kakor

evangeljski denar delavcem, in s tem plačilom morejo vsi služabniki Božji zadovoljni biti. Kdor koli službo Božjo v nogradu Gospodovem opravlja marljivo do konca, do večera, prejme gotovo svoje plačilo, kedar se noč stori. Zasluženi denar že čaka vsakega, kedar pride večer, ko se mrači, kedar duša stopi pred sodbo, in hišnik Jezus Kristus, ki sodi žive in mertve, izplačuje pravičnim zasluženno plačilo večnega življenja; zakaj če je duša pravičnega človeka brez vsega madeža, gre precej po smerti v svete nebesa, telo pa bo še le po ustajenju, po sodnem dnevu vzeto, kedar bo hišnik in sodnik Jezus Kristus rekel tolažljive besede: „Pridi dobri in zvesti hlapec: ker si bil v malih rečeh zvest, hočem te čez veliko postaviti: Pojdi v veselje svojega Gospoda.“

Vsakemu gospodarju mora pri teh besedah jasno biti, da ne sme krivice delati delavcem, poslom, najemnikom in rokodelcem. Saj je že Jezus Kristus rekel: „Delavec je vreden svojega plačila.“ Da se človek ogne vsega godernjanja, krega in prepira, treba se je pred delom zastran jedila in plačila zmeniti. Kdor potrebuje kakega delavca, naj mu plača, kar je prav, po izgledu evangelskega gospodarja. Potlej pa tudi še poštenje zahteva, da se zasluženno plačilo brez gotovega uzroka ne zaderžuje, temuč odrajtaj svojega delavca po dokončanem delu, najemnika pa kedar potrebuje ali želi; če je mogoče, plačaj zvečer, kedar se noč stori, ali pa po izgledu nekterih hišnih očetov, ki imajo lepo navado, da po večerji vzemejo mošnico ali pa listnico v roke ter plačajo vsakemu delavcu, kar je prav, potlej grejo pa molit pa spat. Ne bodite kesni plačevalci hišni gospodarji, gerdo je, če vas morajo posli ali delavci dolgo terjat hoditi, predno kaj iz vas stlačijo, ampak ravnajte po izgledu evangelskega gospodarja in po zapovedi, ktero je Bóg že po Mozesu Judom dal, ko je rekel svojemu ljudstvu: „Revežu ne odreci njegovega zasluženega plačila; temuč še tisti dan še pred solnčnim zahodom plačaj vrednost njegovega dela, ker je siromak in mora od tega živeti, da ne bo zoper tebe Gospoda na pomoč klical, in da ti ne bo v greh zarajtano.“ Pa vam tudi ni več neznana resnica, da vsakdo stori vnebovpijoč greh, kdor delavcem in najemnikom zasluženno plačilo brez uzroka zaderžuje ali terga.

3. Usmiljeni hišni gospodar.

„So prišli tedaj, kateri so bili okoli enajste ure najeti in so prejeli vsak po denarji. Ko so pa tudi prvi prišli, menili so, da bodo več prejeli: pa tudi oni so po denarji prejeli. In ko so ga prejeli, godernjali so nad hišnim gospodarjem rekoč: Le ti poslednji so le eno uro delali in si nam jih enake storil, ki smo težo dneva in vročino prenašali. On je pa odgovoril in rekel enemu iz med njih: Prijatelj! ne delam ti krivice. Ali se nisi za denar z menoj

pogodil? vzemi kar je tvojega in pojdi; hočem pa tudi temu poslednjemu toliko dati, kolikor tebi. Ali mi ni pripuščeno storiti, kar hočem? Je li tvoje oko hudobno, ker sem jaz dober?" Glejte keršanski očetje! hišnega gospodarja, ki je revnim delavcem dal plačilo celega dneva, dasiravno so le eno samo uro delali, pa bi bili radi dalje delali, ko bi jih bil le kdo že pred najel. Glejte hišnega gospodarja, ki je dobrega in usmiljenega serca tudi proti tistemu delavcu, ki ga je razžalil in po krivici zoper njega godel. Hišni gospodar mu ne reče žal besede, ampak krotko in prijazno ga imenuje „prijatelj“ ter potolaži njegovo nezadovoljnost s prijazno besedo.

O dobrotljivi Oče nebeški! zopet si le Ti ta usmiljeni hišni gospodar: mi smo stopili še le v novi zavezi v Tvojo službo, mi smo še le okoli enajstih prišli delat v Tvoj nograd, pa nam vendar daješ ravno tisti denar, kterege si dal onim, ki so že v starem zakonu Tebi služili ter nam plačuješ toliko, kakor onim, ki so bili že ob treh pri delu in so težo pa vročino dneva nosili.

Komu še ni jasno, da je nebeški Oče, dober hišen gospodar? On se ne meni, kako dolgo smo mu delali na zemlji, on iz serca rad odpira svete nebesa otrokom in staršem, mladenčem ali možem s sivo ali plešasto glavo, dekletom in ženam, vsem brez razločka, če le v službi Gospodovi žive in vmerjo. Hvala Ti bodi, Oče nebeški, večna hvala, da še celo grešniku nisi sovražen, ker prijazno poterpiš njegovo razžaljenje. In če se grešnik ali grešnica tudi še le v slednji uri svojega življenja k Tebi, o Bog! spreoberne kakor razbojnik Dizma na križu, vendar mu boš dal denar, na glavo mu postavil svitlo krono večnega življenja, kakor tistim, ki so ves čas svojega življenja pobožno in keršansko živeli.

Bodite torej tudi vi, hišni gospodarji! dobrega in usmiljenega serca proti svojim delavcem, kakor je evangelski gospodar, ali prav za prav nebeški Oče dober svojim služabnikom. Nahajajo se časi siromaki, ki bi radi delali, reveži, katerih noben človek ne najame, ves ljubi dan postopajo okoli brez dela, morebiti ne iz lastne krivice ampak zato, ker jim nihče dela ne ponudi. Taki in enaki ljudje so usmiljenja vredni: usmiljenje jim pa skazemo, če jim za malo dela damo plačilo celega dneva, alj pa če siromakom toliko damo v Boga ime, da morejo živeti. Če imate pa čmerne delavce in pušobeže med svojimi posli, katerim nobena jed ni všeč, kateri s plačilom niso nikdar zadovoljni, nikar se ne ravsajte in kavsajte ž njimi, temuč povejte jim s prijazno besedo in recite: „Prijatelj, ali se nisi za to plačilo z menoj pogodil? Vzemi, kar je tvojega in pojdi.“ S kratko in prijazno besedo bote vselej več opravili, kakor s kletvino, zmerjanjem in tirom. Tega evangelski hišni

gospodar ni storil, tako pa tudi noben keršanski gospodar ne bo ravnal. Bodi keršanski gospodar v svoji hiši, kar je nebeški Oče v nebesih, kakor Bog s pravico in usmiljenjem čuje in skerbi za vse svoje stvari in po očetovsko gospodari nad ljudmi, tako mora vsak hišni oče po pravici in postavah keršanskega usmiljenja doma gospodariti. Kako veliko čast, hišni gospodarji, vam delajo besede Kristusa, ki pravi: „Nebeško kraljestvo je podobno hišnemu gospodarju.“ Kjerkoli gospodarijo pošteni pa pravični hišni očetje, tam se vidi med družino podoba nebeškega kraljestva, pa tudi nadjati se smete, dobri hišni gospodarji, upati pa smete tudi ve dobre hišne gospodinje, da za posvetnim gospodarstvom in gopodinjstvom, ki vam prizadeva veliko skerbi, križev, nadlog in težav, gospodarstvo v nebesih in gospodinjstvo v tistih srečnih krajeh, kjer vam serca ne bo težila nobena skerb, in kjer vam oči ne bo kalila solza. Amen.

Homilija za god darovanja Jezusa Kristusa in očiščevanja dev. matere Marije, ali za svečnico.

„In ko so bili dopolnjeni dnevi njenega očiščevanja po Mojzesovi postavi, so ga prinesli v Jeruzalem, da so ga postavili pred Gospoda.“ Luk. 2, 22.

V v o d.

Sveto evangelje današnjega imenitnega praznika hočemo tudi kar po osebah razdeliti, od katerih se bere in so tele: Sveti božji otrok Jezus Kristus, sveta Marija in sveti Jožef, potlej pa bogaboječi starček, ki mu je bilo ime Simeon. Naj si tedaj to evangelje dobro k sercu vzamejo otroci in starši, mladi in stari, zdravi in bolniki, ker se vsi iz njega morejo učiti veliko dobrega. Ta sveta prigodba, ki se je zgodila štirideset dni po Kristusovem rojstvu v jeruzalemskem tempelnu, gotovo nam lepe nauke daje in sicer:

1. Nauke za otroke in mlade ljudi.
2. Nauke za starše in zakonske ljudi.
3. Nauke za stare in bolne ljudi.

R a z l a g a.

1. Nauki za otroke pa mlade ljudi.

Otroci, mladenči in mladenke naj posnemajo božjega otroka Jezusa Kristusa, ki je bil po Mozesovi postavi pred Gospoda postavljen, in ktereга je deviška mati Marija Bogu posvetila.

a) „Prinesli so ga v Jeruzalem, da so ga postavili pred Gospoda“, to se pravi: Marija in Jožef sta prinesla božjega otroka v tempelj, da bi ga Bogu darovala. Današnji praznik se za tega voljo tudi imenuje darovanje Kristusa v tempeljnu, ker tisto skrivnost obhajamo, ki jo verni kristjani v veselem roženkrancu pre-mišlujejo, kedar se k Mariji obernejo in molijo: „Ktere-ga si, o de-vica! v tempeljnu darovala“. Od tega darovanja je Jezus že dobro vedel, dasiravno je bil še le štirideset dni star, pa je bil ž njim tudi zadovoljen; in akoravno je bil on še tako mlad, vendar je imela njegova človeška duša vso pamet skupej in je tudi dobro vedel, kaj delajo njegovi starši: on ni samo njihovega daru poterdil, temuč se je tudi sam daroval službi svojega nebeškega Očeta. To nam poterdijo besede sv. pisma. Ko je prišel na svet, djal je: „Glej! pridem, da storim, o Bog! tvojo voljo.“ — „Klavščine pa daru nisi hotel, telo pa si mi pripravil.“

Tudi nas, keršanski otroci! so naše matere v cerkev prinesle, Bogu darovale in obljubile, da nas hočejo izrediti za službo ne-beškega Očeta. Takrat nismo vedeli, da nas mati darujejo Bogu, dans pa se spominjamo, da je bil darovan Jezus v tempeljnu, da se je tudi nam daroval, za tega del moramo tudi mi dans darovanje svojih mater poterditi in sami sebe tako pohlevno Bogu darovati, kakor Jezus Kristus in Bogu obljubiti, da bomo pobožni otroci njegovi, potlej pa, da mu bomo ves čas svojega življenja pridno služili.

b) Kar sem rekel, velja sploh vsem otrokom, vzlasti pa večim in staršim bratom in sestram, ki so pervorojeni otroci svojih staršev. Ko sta Marija pa Jožef usmiljenega Jezusa v tempelj pri-nesla, dopolnila sta zapoved božjo, „kakor je pisano v postavi gospodovi: „Vse pervorojeno moškega spola bodi posvečeno Go-spodu.“

Tako se bere v današnjem sv. evangelju. Bog je namreč Judom zapovedal, vse pervorojene moškega spola darovati, da bi pokazali svojo hvaležnost, ker je v Egiptu vse pervorojene judovske fantiče pri življenji ohranil, egiptovske pa pomoril. Jezusa ni vezala ta zapoved; vendar jo je natanko spolnil, da bi vsem ljudem zlasti pa pervorojenim otrokom izgled dal, po katerem se morajo v spolnovanji božjih zapoved ravnati in zvesto Bogu služiti od mladih let noter do starih. Pervorojeni, starši bratje in starše sestre morajo mlajšim lepe izgleda v bogaboječnosti in pobožnosti dajati. Ker so bili prvi rojeni, morajo tudi prvi biti pri delu, pri molitvi posebno pa pri pokorščini. „Od starega vola naj se uči orati mlajši“, pravi nek star pesnik. Ta pregovor hoče reči: Od večih otrok naj se mlajši bratje in sestre učijo vsega dobrega. Dobro si

tedaj vtisnite v glavo in v serce vi starši bratje in sestre in nikar ne pozabite, da niste za tega voljo starši in veči, da bi vi svoje male bratice in sestrice strahovali, terpinčili, zaničevali in pretepali; to bi bilo gerdo in greh; temuč vi jih morate ljubiti in v njih dobri izreji in odgoji staršem pomagati. Boga bo veselilo, vaši starši vas bodo ljubili, in mlajši bratje in sestre vas bodo radi imeli, če si bote z dobrim izgledom prizadevali, da bi se mali otročiči Boga bali, starše vbogali; potlej pa časno srečo in večno zveličanje dosegli.

2. Nauki za starše in zakonske ljudi.

Marija pa Jožef sta šla dans v Jeruzalem ne samo za to, da bi svojega sv. otroka nebeškemu Očetu darovala, temuč tudi za tega del, da bi postavo očiščevanja spolnila: tudi sta prišla, česar nas prepričajo evangelske besede, „da bi dar opravila, kakor je rečeno v postavi Gospodovi, dve gerlici ali dva mlada goloba“.

Žene in matere! posnemajte deviško mater Marijo, vi pa, možje in očetje! skerbite, da bote izgled sv. Jožefa vselej pred očmi imeli.

a) Vidimo, da je Marija pri darovanji pokorna, ponižna in vborna. Postava očiščevanja je imela veljavo le za tiste matere, ki so svoje otroke spočele od moštva in ki so pri porodu bolečine terpele. Marija pa je spočela od sv. Duha in pri porodu ni imela nobenih bolečin; vendar se ne brani spolniti gospodove postave, ki njej ni veljala, za to da bi ne pohujšala drugih ljudi, katerim je bila skrivnost njenega deviškega spočetja neznana: v tem djanji se vidi Marijna pokorščina.

Za sramožljivo devico je postava očiščevanja in darovanja težka, ker se sramuje navadnih nečednosti človeških porodov. Jezusovo rojstvo pa se je zgodilo brez vse nečednosti; Marija je bila pred porodom in po porodu neomadeževana devica; ona je bila mati in devica; ker je bil pa njen otrok tudi Bog, bila je ona pa tudi mati božja. — Glejte čast! glejte visoko vrednost Marije!

Vendar molči od svoje časti, ne razglasuje svoje vrednosti, le skriva, kar bi nobena žena, nobena devica ne mogla zamolčati, ter se ne brani, da jo imajo ljudje za navadno porodnico; v tem djanji se vidi Marijna ponižnost.— Premožne judovske žene so morale pri očiščevanji darovati jagnje pa goloba; le samo bornim ženam je bilo dovoljeno, mesto jagnjeta darovati goloba, tedaj vsega skup dva goloba. Marija, ki je bila revna, ni darovala jagnjeta, temuč dvoje golobov. Sicer se pa vendar lahko reče, da je Marija darovala jagnje, ker je bil njen otrok jagnje božje, ki odjemlje grehe

sveta: vendar je bila Marija ljudem, ki te skrivnosti še niso vedeli, to kar vsaka druga žena, pa se tudi ni sramovala svojega bornega stanu in je tako očitno pokazala, da je prijateljica revnih.

Kolikor je meni znano, moram reči, da tudi po naših slovenskih krajih žene in matere rade devico Marijo spoštujejo, zlasti jim je svečnica praznik posebne pobožnosti. Vendar vam moram odkritoserčno povedati, žene keršanske in matere! da bote Bogu potlej pa čisti materi božji malo veselja storile samo z molitevjo, če se ne bote prizadevale tudi z vso močjo njenih lepih čednost posnemati. Marija vam dans s svojim izgledom kaže ljubezen do pokorščine, ponižnosti in pa bornosti. Bodite tedaj, žene vbogljive kakor Marija: Storite radovoljno vse, kar je zapovedal Bog, kar ukazuje cerkev božja, kar zapovedujejo vaši možje, katerim ste pokorščino pred altarjem obljubile. Bodite ponižne, kakor je bila Marija: ne bodite prevzetne zavoljo gladkega in lepega obličja, ali pa za del dragih in novih oblačil; ne iščite dopadljivosti pri moštvu, temuč skerbite, da bote Bogu všečne in dopadljive. Verjamite mi, da, kakor solnce siv oblak predere, tako se skoz čedno domačo obleko ponižnost še lepše sveti, kakor prevzetnost in napuh skoz svilne oblačila. Ljubite bornost, kakor Marija; ako ste borne, ne žalujte zavoljo vboštva, ako vam ne manjka za življenje; ne zaničujte siromakov, temuč dajajte jim v Boga ime in storite jim veselje.

b) Ko je Jezusova mati v tempelj stopila, imela je pri sebi tudi Jožefa. Jožef se skaže glavo družine, moža Marije in očeta Jezusovega, dasiravno je bil le samo njegov rednik. Ker je bil glava družine, zapovedal je v cerkev iti, in je kupil, česar je bilo treba za darovanje. Ker je bil mož Marijin, hotel je tudi ž njo vred službo božjo opraviti, ž njo se veseliti, pa tudi nje nadloge terpeti. Ker je bil Jezusov rednik, daroval ga je nebeškemu Očetu, kakor svojega lastnega otroka. — Tukaj imate pa vi možje in očetje izgled Jožefov, ki vas uči, kako naj se gospodarji, zakonski možje in očetje obnašajo. Gospodar, ki je glava svoje družine, mora skerbeti, da njegova družina božje pa cerkvene zapovedi spolnuje. Zakonski mož pa svoji pobožni ženi ne sme brez gotove potrebe braniti v cerkev k božji službi iti, temuč ji mora pomagati, jo podpirati, potlej pa tudi njen dober izgled posnemati. Tisti pa, ki ste očetje, morate svoje otroke, in tudi rejence in svoje posle Bogu izročiti in darovati, njega pomoči prositi, potlej pa vse skupej h keršanskemu življenju z besedo in djaujem napeljevati. Ti pa sveti Jožef! blagoslovi vse očete te fare, izprosi jim pri Bogu tiste milosti, s katero jim bo mogoče tako živeti po svojem stanu, kakor si ti živel!

3. Nauki za bolnike in stare ljudi.

Tudi mladi in zdravi ljudje sicer niso pred smertjo varni: vendar so boleznini in pa siva starost tiste znamenja, ki jih smert pred seboj pošilja. Zato je treba, da skerbé vzlasti stari pa bolni ljudje za srečno smert. Današnje sveto evangelje pa ravno govori od nekega starčeka, ki mu je bilo ime Simeon. On uči s svojim izgledom stare pa bolne ljudi, kako naj se k smerti pripravljajo, potlej pa s kakošno voljo naj umerjo.

a) „In glej! bil je človek v Jeruzalemu, kteremu je bilo ime Simeon; in ta človek je bil pravičen in bogaboječ in je čakal obveselovanja Izraelovega, in sv. Duh je bil v njem. In mu je bilo razodeto od sv. Duha, da ne bo videl smerti, dokler ne vidi Gospodovega Kristusa. In je prišel v Duhu v tempelj. In ko so prinesli otroka Jezusa njegovi starši, da bi storili zanj po šegi postave, vzel ga je tudi on na svoje naročje, ter je Boga hvalil.“

Simeonu se ni bilo treba smerti bati, ker je imel dobro vest in je bil bogaboječ; bil je Bogu všečen, ker je sv. Duh v njegovem sercu stanoval, in je bil tako srečen, da je mogel Zveličarja sveta objeti. Ljube duše keršanske! kakoršno je življenje, taka je tudi smert. Kdor pravično in bogaboječe živi, kakor Simeon, ni treba se mu tudi smerti bati. Se ve da se bolnik boji, kedar se spomni svojega zdravja, potlej pa tudi staremu človeku smert strah dela, kedar mu pride na misel njegova mladost zavoljo nerodnost in storjenih grehov: vendar sv. Duh, ki ga je pobožni Simeon v svojem sercu nosil, ne bode se tudi k vam branil priti, če ga ne bote pozabili pogostoma prositi za gnado, da bi vi pred smertjo mogli prav spoznati svoje grehe, serčno jih obžalovati, se jih na tanko spovedati in spokoriti, dokler je še čas. Z zakramentom svete pokore bo sv. Duh vaše duše vseh grešnih madežev očistil, opral in zveličal. Kaj vam potlej še manjka od sreče Simeonove? On je vzel Zveličarja v svoje naročje: vi ga pa smete vzeti pod streho svojega serca, ako sveto rešnje telo še pri pameti in s pravo pobožnostjo zavzijete. Pripravite se tedaj k smerti z dobro vestjo, kakor Simeon, potlej pa s sveto popotnico in veselje vam bo delala smert kakor njemu.

b) Simeon je dobro vedel, da se konec njegovega življenja približuje, pa on se tega ni nič bal, ampak Boga je hvalil z veseljem in je djal: „Zdaj spustiš svojega hlapca, Gospod! po svoji besedi v miru, ker so vidile moje oči tvoje zveličanje, ktero si pripravil pred obličjem vseh narodov, luč y razsvetljenje nevernikom, in v čast Izraelu, svojemu ljudstvu.“

Kaj je Simeona v smerti tako tolažilo? Nič drugega, kakor živa vera v Jezusa Kristusa, njegovega Odrešenika. Jezus je prišel na svet iskat in zveličat, kar je bilo zgubljenega: ko bi bilo naših grehov obilno kakor zvezd na nebu, kakor peska v morji, ko bi bili černi, kakor črna noč, njegova kri vse umije, da bodo naše duše snežnobele, ako umerjemo z živo vero in s trdnim zaupanjem, da nam njegova smert zasluži večno zveličanje. Ker so bili naši predni starši neverniki, nam je bil Jezus luč, ki nas razsvetljuje s svojim svetim evangeljem. Ker smo pa zdaj kristjani in se štejejo k njegovemu ljudstvu Izraelu, k pravovernemu narodu, je toraj Jezus naša največa čast in slava; ni je večje časti, ni je bolj imenitne slave, ni je tolažbe imenitnejše. in ne bolj sladkega veselja ne v življenji ne v smerti, kakor zavest, da je Sin božji naš gospod in odrešenik. Naj tedaj vsak kristjan z apostelnom Pavlom reče: „Kristus je meni življenje in smert dobiček.“ Amen.

Homilija za 2. predpepelnično nedeljo ali Seksagezimo.

„Seme je božja beseda.“ Luk. 8, 11.

V v o d.

Ljubi moji farmani! danes mi ne bo treba drobno razlagati sv. evangelja, ki ste ga ravno kar slišali, ampak le nekoliko ga bomo prevdarili, premislili, potlej pa dobro k srcu vzeli. Zakaj, kako bi si upala človeška slabost razkladati in razlagati, kar je že Jezus Kristus, večna resnica, sam razložil? Naš ljubi Gospod je pa priliko, ki sem vam jo bral, za tega del sam razložil, da bi se mi učili sami razlagati tiste nauke, ki jih ni sam razložil.

Premislite in prevdarite nar pred kaj to pomenja, da Kristus pravi: „Seme je Božja beseda“. Alite brez semena bi ne imeli vsakdanjega kruha in siromaki mi bi morali gladu in lakote konec jemati? Glejte ljube duše, ravno tako in še hujši bi morale naše duše brez Božje besede pomanjkanje tiste hrane terpeti, ktera živi človeka za večno življenje; zategavoljo je Jezus Kristus nekje drugod djal: „Človek ne živi samo od kruha, temuč tudi od vsake besede, ktera iz Božjih ust pride.“ Mat. 4, 4. „Seme je Božja beseda.“ Duhovni tedaj, ki Božjo besedo oznanujejo, so ravno tako potrebni na zemlji, kakor kmetovavci, ki polje obdelujejo, ter sejejo razne semena. — „Seme je Božja beseda.“ Kakor seme potrebuje

dobre zemlje, da dober sad obrodi: ravno tako bo tudi Božja beseda le pri tistih poslušavcih obrodila sad dobrih del, kateri so imeli zanjo pripravljene serca in kateri so jo ohranili. Časi je zemlja kriva nerodovitnosti, časi pa kmetova lenoba; kjer sta pa blagoslov nebeški in delavnost združena, tam cvet lepša poletje, obilni sad pa jesen. „Prazno je delo brez žegna z nebes.“

Kristus je sam na svoje usta povedal, kateri človek je pri poslušanju Božje besede nerodovitna zemlja, kateri pa rodovitna: prevdarimo nekoliko, med katero zemljo se vsak iz med nas šteje.

I. Kterim ljudem Božja beseda nič ne koristi?

Na to vprašanje bomo odgovorili v prvem delu.

II. Kdo so tisti, ki jim Božja beseda kaj hasne?

To bote zvedeli v drugem delu. „Kdor ima ušesa za poslušati, naj poslušā.“

I.

I. Kterim ljudem Božja beseda nič ne koristi?

Danes ne govorimo o tistih ljudeh, ki božje besede ne poslušajo: tistim je Kristus sam djal: „Kdor je iz Boga poslušā božjo besedo: zato je vi ne poslušate, ker niste iz Boga.“ Danes govorim le samo od kristjanov, ki sicer božjo besedo poslušajo, pa od nje nobenega sadu ne dobojo. Jezus imenuje tri verste takih ljudi, ki brez koristi, brez prida poslušajo božjo besedo, enaki so trojnemu semenu, ki sadu ne obrodi.

1. „Nekoliko semena je padlo poleg pota, in je bilo pohojeno, ptice neba so ga pozobale. — Kteri so poleg pota so tisti, ki poslušajo, potlej pa pride hudič in vzame besede iz njih serca, da ne verujejo in ne bodo zveličani.“

Teh besed nikarte pozabiti kristjani, kateri sicer hodite poslušat pridige pa keršanske nauke, ki ste pa med oznanovanjem božje besede vsi raztreseni in kedar iz cerkve pridite, ne veste, od česa se je govorilo. Vaše serce je široka cesta, ki se po njej vozi gor in doli blago vsake baže. Vi ste sicer v cerkvi, vaše misli pa romajo okoli in okoli, sam Bog ve kod. Teh besed nikarte ne pozabiti vi, ki se v cerkvi okoli sebe ozirate, pogovarjate, igrate ali dremljete, vi ki ste veseli, da je konec pridige ali keršanskega nauka, dasiravno je za vas brez koristi in popolnoma zgubljen. Zato pa tudi čujte, vi tožljivi kristjani! in poslašajte, kaj Kristus pravi: „Potlej pride hudič in vzame besedo iz njih serca, da ne verujejo in ne bodo zveličani.“ Glejte tedaj, kdo vam raztresa vaše misli po glavi; satan sam si prizadeva, vaše glave s tožli-

vostjo napolniti, da bi ne slišali božje besede. Enako pticam, ki pozobljejo seme poleg pota, lovi hudobni duh božjo besedo, ki jo duhovni oznanujejo, da bi človeku na sercu ne obležala; zakaj pa dela hudoben duh tako? „Zato da bi ne verovali in ne bili zveličani.“ Hudič kaj dobro vé, da je Kristus rekel: „Blagor jim, ki božjo besedo poslušajo ter jo ohranijo.“ Iz tega namena tedaj vam jemlje peklenska ptica božjo besedo, da bi vas pripravila ob vero in zveličanje. Varujte se tedaj in poslušajte pazljivo besedo božjo; če se bote z očmi uperli v pridigarja in z ušesmi potopili v glasove božjih nauk, ki doné s prižnice, bote se tudi bolj lahko ubranili in znebili posvetnih misel med pridigo in keršanskim naukom. Za tega del se tudi pred pridigo vselej pokrizamo ter molimo Gospodovo molitev, da bi satan ne imel oblasti in ne mogel božje besede iz serca nam pobrati.

2. „In drugo je padlo na skalo, in kedar je pognalo, je usahnilo, ker ni imelo vlage.“ Kaj pa neki pomenja skalnata zemlja? Kristus sam nam razloži to ter pravi: „Kteri so pa na skali, so tisti, kteri, kedar slišijo, z veseljem besedo sprejmejo; in ti nimajo korenine, ker nekaj časa verujejo in ob času skušnjave odstopijo.“

Te besede pomenjajo tiste iz med vas, ki nimate nobene serčnosti do keršanskega življenja, vas, ki ste nestanovitni v dobrih delih, vas, kteri se veselite božje besede, ter delate terdne sklepe, da bote tudi po njej živeli in se poboljšali, vas, ki se spreobertete in poboljšate, pa le samo v cerkvi, dokler pridiga ali keršanski nauk ne mine, ki verujete le nekaj časa ter obžalujete svoj napuh in nesramne dela, se kesate jeze ali sovraštva in pijanosti, pa le tako dolgo, dokler ne mine božja služba, dokler vas greh še ne mika, dokler ne najdete grešne priložnosti: ob času skušnjave pa zopet odstopite. Kedar pridete v prejšno tovaršijo, se zopet vpijanite, kedar vam pride kaj navskriž, zopet kolnete, razbijate ter se jezite, togotite in zakramentirate, kakor da bi bilo mogoče hudiča s hudičem premagati in tako zagazite z nova v stare pregrehe in hudobije. In to se zgodi, ker nimate korenine, zato ker si božje besede niste dovolj k sercu vzeli in si premalo prizadevali tisto ohraniti in obderžati. Iz tega, dragi moji, ste se prepričali, da še ni dosti, le tako dolgo na božjo besedo misliti, dokler jo poslušate, temuč da jo mora človek ohraniti, premišljevati in nase obračati. Saj je božja beseda vir vašega zveličanja; pogovarjajte se tedaj radi od tega, kar ste slišali pridigati, in nikarte pozabiti posebnih verstic iz sv. pisma ali pregovorov; molite pa tudi marljivo, da bi vam Bog svoj blagoslov in svojo pomoč dodelil, da bote mogli v djanju spolniti, kar ste se iz njegove svete besede naučili: potlej bo beseda božja pri vas korenine pognala in obilno sadu prinesla.

3. „In drugo je padlo med ternje; in ternje, ki je ž njim vred rastle, ga je zadušilo.—Ktero je pa med ternje padlo, so tisti, kateri so slišali in gredó, in so od skerbi in bogastva in sladnost življenja zadušeni, in ne obrodé sadu.“

Glejte, keršanske duše, kako nevarne so skerbi, obilno bogastvo in posvetno razveseljevanje! Skerbi, denar in kratkočasnice niso drugega, kakor ternje, ki dobro seme zaduši ter napotje dela božji besedi. Zmanjšajte si tedaj svoje posvetne skerbi, in ne vezite svojega serca na denar in blago, varujte se telesnih sladnost, požrešnosti, pijanosti in nečistosti: sicer bi vas vtegnilo po besedah Kristusovih to ternje zadušiti, da ne bote prinesli nobenega sadu za večno življenje. Gotova je resnica, da Bog ne bo kriv, če bo mnogo ljudi pogubljenih, ker nam je oznanil svojo sveto voljo, ki se razodeva v njegovih zapovedih po njegovi sveti besedi, po kateri naj bi živeli vsi ljudje, in vsi bi gotovo tudi nebeški raj dosegli. Tudi pridigarji in učeniški ne bodo krivi, če ne zamudijo volje in besede božje oznanovati: krivi pa bodo ljudje le sami svojega pogubljenja, če ne marajo za Boga in njegove zapovedi, potlej pa če svoje učeniške in pridigarje psujejo in zaničujejo, ki jim oznanjajo nauke božje. Saj vidimo, da ljudje sploh bolj skerbé za posvetne reči, kakor za večnost; da se denar bolj spoštuje, kakor keršanske dobre dela, da skor vsakdo bolj hrepeni po tem, kar telesu dobro dé, kakor po tistih rečéh, ki so za dušni blagor in za večno življenje. Takim ljudem pridigati se pravi seme med ternje sejati. Ali bomo pa morda morali pridiganje na kol obesiti? O kaj še! Saj tudi vi vsako leto z nova sejete, če so prav žita slabo plenjale ali pa če je toča pobila; in če je tudi marsikteri kristjan slaba in nerodovitna zemlja, vendar se, hvala Bogu! še mnogo pravih kristjanov nahaja, ki so rodovitna zemlja in ki jim služi božja beseda v dušni blagor.

II. Kdo so pa tisti, ki jim božja beseda kaj hasne?

„In drugo je padlo v dobro zemljo; in je rastle in storilo stoteren sad.“ Kaj pomenja dobra zemlja, ki je toliko sadu obrodila? To nam h koncu sv. evangelja Gospod pove z lastno besedo ter pravi: „Ktero je pa v dobri zemlji, so tisti, kateri besedo slišijo in jo v dobrem in najboljšem sercu ohranijo, in sad obrodé v poterpljenji.“

Iz teh besed bomo naredili trojno vprašanje, namreč:

1. Kaj se pravi božjo besedo z dobrim in najboljšim sercem slišati?
2. Kaj se pravi božjo besedo ohraniti?
3. Kaj se pravi v poterpljenji sad obroditi?

1. Ako želite z dobrim in najboljšim srcem božjo besedo poslušati, morate pred pridigo in keršanskim naukom dobro vest potlej pa tudi dobro misel ali namen imeti. Sv. apostel Pavl pravi: „Ponaturni človek pa ne razumé tega, kar je božjega duha.“ Modri Salomon pa je zapisal tudi te-le besede: „Modrost ne sega v nobeno dušo, ktera ima hudobne misli, pa tudi ne stanuje v telesu, ki je zastavljeno hudobijam.“ Naj boljše serce, keršanska duša, pa boš imela, če si čista, sramožljiva in nedolžna. Vendar boš tudi ti grešnik imel potlej pa tudi ti grešnica boš imela dobro serce, če bota obžalovala svoje grehe ter pridige in keršanske nauke za tega voljo poslušala, da bi svoje življenje poboljšala. Za tega del svetujem, da bi vsak izmed vas obudil v svojem sercu žalost ali kes nad grehi pred pridigo in keršanskim naukom. — K dobremu in najboljšemu sercu se pa šteje še tudi dobra misel ali dober namen, s katerim greste božjo besedo poslušat; zatoraj ne hodite v cerkev prisiljeni, ampak pojte rade volje; ne hodite le iz navade, ampak zavoljo pobožnosti, zavoljo Boga; ne zavoljo zijavosti, ampak edino iz tega ramena, da bi se kaj dobrega naučili, da bi božjo besedo poslušali. Iščite poštene volje in odkritoserčno le resnico, potlej pa nikarte se togotiti zoper pridigarja, ki vam resnico v zobe pove, temuč jezite se rajši zoper sebe; zakaj resnica oči kolje, pravi pregovor, in če ktereга kaj zbode, je gotovo sam kriv.

2. Kaj se pravi besedo božjo ohraniti? Besedo božjo, ljubi moji! bote ohranili, če jo prevdarjate ter pri sebi premissljuje, po izgledu Marije Device, ki od nje sv. evangelist Lukež piše in pravi: „Marija je obderžala te besedice in jih je premissljevala v svojem sercu.“ Ohranite tedaj božjo besedo in ne obračajte je na druge ljudi. Nobeden nima rad, da bi se mu seme iz nad njegove njive nosilo na ptujo njivo; zakaj pa vendar seme božje besede le drugim ljudem silite, sami pa ne marate zanj? Pridiga je za vsacega; ne samo za otroke in posle, ampak tudi za gospodarje in gospodinje, za gospodo in berače, za vse. Vsakdo je njiva, ki se na-njo seje seme božje besede. „Seme je beseda božja“, in gotovo ne bo nobeden pri keršanskem nauku ali pridigi premalo dobil, če le hoče pazljivo poslušati.

3. Kaj se pravi v poterpljenji sad obroditi? To se pravi v djanji pri delih in opravlilih svojega življenja tako ravnati, kakor ste se iz božje besede naučili. Sv. apostel Pavl piše Hebrejcem in pravi: „Poterpežljivost vam je potrebna, da božjo voljo storite in dosežete obljubo.“ Le pomislite nekoliko, kaj delate ž njivo, predno seme kviško pride in dozori! kako jo tergate in porjate s plugom, drevesom in brano gor in dol, kako jo martrajo vročina in mraz, dež in sneg, toča in slana.

Glejte! ravno tako moramo tudi mi s poterpežljivostjo vse preterpeti, kar božja beseda od nas tirja, naj bodo naše dela in opravila tudi težavne in terde, saj imajo sad večnega življenja v sebi. „Nebeško kraljestvo silo terpi in silni ga na-se potegnejo.“ Le poterpljenje! Saj tudi kmet poterpežljivo čaka, dokler žetev ne dozori. Žita na polji rastejo tako počasno, da se le od tedna do tedna kaj pozna; na zadnje pa vendar le dozore. Zato tudi ne moremo terjati, da bi ljudje koj svetniki bili, kedar pridejo od pridige ali keršanskega nauka domu: dobrih duš se pa vendar le nekaj vselej prime in sad prinese. Dasiravno živa duša ne zapazi, one vendar le od dne do dne rastejo v keršanskih čednostih ter množijo svoje zasluge za dan Gospodov, kedar bodo pravični poklicani v svete nebesa. Le poterpljenje! Še tisti, ki se nad pridigo jezi ter jo zaničuje, vtegne se bolj pozno poboljšati, in morebiti ga bo ravno tista pridiga spreobrnila, zoper katero se je togotil. Njegova vest je nepokojna, in ker se beseda božja ne da zadušiti, poda se njeni sili morda še le na smertni postelji. Slabo zemljo zboljšajo pridne in delavne roke, hudobnega človeka pa milost božja. Bog daj, da bi tudi mi v poterpežljivosti sad nosili! Amen.

Homilija za 3. predpepelnično nedeljo ali Kvinkvagesimo.

„In vse ljudstvo, ko je to vidilo, je Bogu hvalo dajalo.“ Luk. 18. 43.

V v o d.

Današnja nedelja se imenuje kvinkvagesima kakor pred osmimi dnevi seksagesima in una pred 14dnevi septuagesima. To so latinske besede in pomenjaja 70. dan, 60. dan in 50. dan pred veliko nočjo. V starih časih nam priča zgodovina prejšnjih časov, postili so se kristjani ne samo 40 dni pred v. nočjo kakor imamo še današni dan navado; temuč postili so se 50, 60 in tudi 70 dni. V spomin ostrih postov naših očakov se tedaj tri predpepelnične nedelje imenujejo septuagesima, seksagesima in kvinkvagesima, in nas opominjajo 70 danskega, 60 danskega in 50 danskega posta prejšnjih starih časov, zato, da bi si tudi mi 40 danski post k sercu vzeli. Priprosto ljudstvo imenuje današnjo nedeljo „pustno nedeljo“, ker dva dni potem pride „pust“ ali „pustni večer“ slednji večer pred sv. postom, ki nas nanj že te dni sv. kat. cerkev pripravlja. 40 danski post je od začetka že odločen premišljevanju terpljenja

nasega gosp. Jezusa Kristusa pa pokori kristjanov, kako lepo se strinja s tem dvojnim namenom današnje sv. evangelje, ki vam ga hočem z božjo pomočjo razložiti!

I. Kristus prerokuje svoje terpljenje, kiga moramo med postom premišljevati, to je prvi del današnje pridige.

II. Kristus dodeli slepemu beraču zopet pogled, berač je podoba vsakega grešnika, ki naj se med postom spreoberne, to je drugi del sv. evangelija in tudi mojega govorjenja.

I.

Kristus prerokuje svoje terpljenje.

1.) „Tisti čas je Jezus dvanajstere k sebi vzel in jim je rekel: Glejte, gremo gori v Jeruzalem, in vse se bo dopolnilo, kar je pisano od Sinu človekovega po prerokih.“

Danes že Jezus tretjokrat svoje terpljenje pred naznanuje. Kakošen strah bi nas prešinil, ko bi mi vedeli, ktere nadloge nas še čakajo. Jezus je vse svoje življenje že vedel pri svojem rojstvu, imel ga je vedno pred očmi, kakor v ogledalu in je neprenehoma nanj mislil. Ker je tedaj Kristus celo svoje življenje že pred vidil in vedel, morano tudi prepričani biti, da je bilo njegovo terpljenje tako dolgo, kakor njegovo življenje.

Da Jezus svoje terpljenje in svojo smert že pred naznanja, zgodi se čisto le iz ljubezni. Iz ljubezni svari on svoje učence da bi se nad njegovo smertjo ne spodtaknili in pohujšali, temuč da bi marveč tolažbe iskali v njegovem vstajenju, ker jim ni samo od svoje smerti, temuč tudi v svojem vstajenju govoril. Iz ljubezni do vseh človeških otrok gre danes Jezus slednjo krat v Jeruzalem, da bi se vse na njem dopolnilo, kar je on pred vidil in o sebi povedal pa tudi, kar so preroki od njegovega terpljenja prerokovali. Zakaj veliko 100 let popred je kralj David v 21 ps. od njega pel, veliko let pred je prerok Izajija, Zaharija tako na tanko od mesijevega terpljenja govoril, kakor so ga pozneje sv. evangelisti popisali. Jezusu je bilo njegovo terpljenje že pred znano in vender se ga ni hotel ogniti. On je tedaj čisto prostovoljno za nas terpel, njega tedaj ni nobeden silil, nobeden moral ali priganjal k terpljenju, terpel je prostovoljno iz ljubezni. Kedar kdo ktere ga človeka rad ima, tudi želi in tirja, da ta človek njega rad ima in ga ljubi. Je li tedaj Jezus iz ljubezni za nas terpel, smo tudi mi dolžni iz ljubezni do njega kaj terpeti. Prav nespodobno je govorjenje nekterih ljudi, ki pravijo: — „Jaz nisem dolžen tega terpeti, jaz nisem dolžen tega storiti.“ O drage duše keršanske!

Je mar Bog nam kaj dolžen? In vendar mar nimamo vsega dobrega od njega? Je bil morebiti Bog dolžen svojega Sina v grenko smert poslati, da nas je odrešil? Sv. Pavl pravi, da nam ga je daroval, da nam ga je zastonj dal. Mar ni vse naše odrešenje po terpljenju in smerti Jezusa Kristusa čisti dar dobrote božje? In kako velika je bila mera njegovega terpljenja za nas?! Ko bi bil Bog Oče s svojim Sinom po svoji dolžnosti ravnal, bi Adamovi sinovi in Adamove hčere nikdar ne bile odrešene, ves človeški rod bi bil v dno peklenškega brezdnja pokopan, kakor zaverženi angeli. Ljubezen ne praša po dolžnosti, kdor Boga ljubi, kakor on nas ljubi, z veseljem stori vse, kar je Bogu všečno in dopadljivo.

2.) Izdan bo namreč nevernikom, in bo zasramovan in bičevan in obpljuvan in potem, ko ga bodo bičevali, bodo ga vmorili in tretji dan bo od mrtvih vstal.“

Te besede nam zopet pričajo, da je Jezus Kristus vsegavedoč. On ve, kaj se bo ž njim godilo. Prosim vas, keršanski poslušavci, da bi postne večere v vsaki hiši terpljenje ali pasion Jezusa Kristusa iz sv. evangelija brali, k temu ni potreba, da bi človek 8. šolo studiral bil, toliko znajo brati vaši otroci, ki jih doma v šolo pošiljate in vidili bote, kako se je vse na tanko zgodilo od besede do besede, ktere je on o svojem terpljenju pred govoril. On je bil nevernikom izdan, kedar so ga Judje deželnemu sodniku Pilatu in njegovim služabnikom izročili. Pluvanja, zasramovanja in tepenja, ktero je prestal, ne bote mogli terdega serca premissljevati. Na križu je izdihnil svojo dušo, potlej ga pokopljejo in glejte tretji dan zopet od mrtvih ustane, kakor je pred povedal. Takega terpljenja, ki ga je Jezus terpel, ne sme se nobeden sramovati. On je terpel, pa po nedolžnem, kar priča sam njegov sodnik Pilat, ki pravi: Jaz ne najdem nobene krivice nad tem človekom. On ni terpel za samega sebe, temuč da bi svoj rod grehov odrešil, kakor so preroki in angeli prerokovali. On je terpel, pa to svoje terpljenje si je sam izvolil in odločil. Gotovo smemo k takemu terpljenju Kristusu in sebi srečo voščiti, ker je ž njim sebi veliko čast, nam pa zveličanje zaslužil. Le takrat se moramo sramovati, kedar bi mi kakor udje imenitne Kristusove glave, kakor podložni vsemogočnega nebeškega kralja, kakor učenci Jezusovi, kakor kristjani od terpljenja, posta in pokore nič vedeti ne hotli.

3.) „In oni tega niso razumeli, in ta beseda jim je bila skrita in niso razumeli, kar je bilo rečeno.“ Učenci niso zastopili, ko jim je Jezus o terpljenju in smerti govoril. Ogenj sv. Duha jim še ni pameti in uma razsvetlil, bili so še nevedni, niso verovali, da bo Mesija, ki bi po njih mislih moral biti mogočen in častitljiv kralj, terpel in na križu vmerl. Očijim je še le Kristusovo vstajenje odperlo in v njih tamno pamet so še le ognjeni jeziki sv. Duha

svitlobo prinesli. Žalostno bi bilo, ko bi se med nami taki kristjani nahajali, kateri bi kakor takrat nevedni učenci od Jezusovega terpljenja kar kaj vedeti in razumeti ne hotli. Nam mora njegovo častitljivo vstajenje, kakor njegov vesel vnebohod tako znan biti, kakor njegovo britko terpljenje; on je moral terpeti in tako v svoje kraljestvo iti. In tudi mi bomo ž njim vred krajevati, ako ž njim vred terpimo. Ne sme nam tedaj v postnem času sv. križev pot ptuj in neznan ostati, poskušajmo, kaj se pravi terpeti in zderžujemo se ne samo obilne jedi in pijače, temuč krotimo in berzdajmo na sve strani poželjenje života, ki se neprenehoma povzdiguje zoper gospodarstvo duha. Kdor rad igra, naj dene igro na stran; kdor je navajen nečistih grehov doprinašati, naj to pregrešno navado zapusti; kdor je nagle jeze, naj se premaguje, kedar mu ne gre vse po volji; kdor ima veselje, svojega bližnjega opravljati in mu dobro ime krasti, ta naj dene ključavnico na svoj strupeni in ojstropični jezik! To bo potlej pravi post, zakaj prava vrednost posta le v tem obstoji, da se človek navadi samega sebe premagovati in meseno poželjenje pod gospodarstvo svoje pameti spraviti. Se bote tako postili, bote se deležne storili na duši in na telesu terpljenja Jezusa Kristusa in ne bo vam manjkalo tolažbe, da se bote ž njim vred v nebesih veselili.

II.

Jezus dodeli pogled slepemu beraču.

Rekel sem že, da je sv. postni čas odločen Kristusovemu terpljenju, pa pokori človeka. Pokora je za grešnika in grešni ljudje smo vsi; kolikor večji pa grešnik da je, toliko bolj velike pokore mu je treba. Pomislimo za tega, v čem sta si grešnik in slepi mož podobna, ki mu je Jezus dodelil pogled.

1.) „Prigodilo se je pa, ko se je Jezus Jerihu bližal, je neki slepec sedel poleg pota in je vbogaimo prosil.“

Vsak grešnik, vsaka grešnica je slep mož, je slepa žena. Kako nesrečen je slep človek, ki ne vidi belega dneva, ki ne ve, kaj se krog njega godi, ki ne pozna ljudi, ki ž njimi marnje. Veliko bolj nesrečen pa je grešnik, ki je slepa njegova pamet, ki je slep njegov um, ki so slepi njegove dušne oči, on ne vidi, ne spozna, zakaj ga je Bog vstvaril, bližna smrt, ostra sodba božja, terpljenje peklenško, nebeško veselje je za njegove dušne oči to, kar je nar temnejša noč za njegove telesne oči; on ne vidi, on tapa naprej in ne ve kam gre. Kristusovo terpljenje, izgledi svetnikov, vse kar nas sv. vera uči, za njega je to, kar so lepe barve, kar je svitlo solnce za slepega človeka. „Slepi je sedel poleg

pota.“ Slepí človek ne mora drugega storiti, kakor brez dela okoli tapati ali pa sedeti, zazlužiti si kar kaj ne more.

Tako je tudi grešnik pred Bogom brez dobička, brez plačila, brez zasluženja. Brez luči svete vere, brez gnade božje vse, kar stori, nima nobene vrednosti, njegove dobre dela so mervte in zraven tega si kopiči greh na greh in ne vidi neskončnega prepada, ki ga bo v kratkem času požerl. Slepéc je sedel poleg pota in je vbogaime prosil. To je jasna reč, da slepi mož, ki si sam nič zaslužiti ne more, čaka, da bi mu kdo drugi kaj dal. Nobeden pa ni bolj reven, kakor grešnik, dasiravno ima duarja dosti v skrinji, žita na kupe in obilo polja; zakaj človek, ki nema nobenih čednost, kristjan brez dobrih del, ki ne pričakuje nebeskih zakladov večnega plačila, je pred Bogom bolj reven, kakor nar bornejši berač: zato je rekel Kristus: „Kaj pomaga, človeku, ako ves svet zadobi, na svoji duši pa škodo terpi.“

2.) „In ko je slišal množico memo iti, vprašal je, kaj bi to bilo. Povedali so mu pa, da Jezus iz Nazareta memo gre. In je vpil rekoč: Jezus sin Davidov! vsmili se me. In spredej gredoči so ga svarili, da naj molči, on pa je še bolj vpil: Sin Davidov! usmili se me.“

Kar je slepi berač storil, to naj v postu vsak grešnik dela. Ko bi bil kateri grešnik tako slep, da bi ne videl, bi mogel vendar slišati, kako pogosto ta čas kristjani v cerkev k božji službi, k spovedi hodijo in k angelski mizi pristopajo. Ko bi vprašal, kaj to pomenja, bi se mu odgovorilo: „Jezus iz Nazareta memo gre,“ — bi se mu odgovorilo, da se je treba postni čas spomniti Jezusovega terpljenja in da zdaj on na duši slepim grešnikom pogled daje in grehe odpušča. Vsak grešnik naj ta čas s slepim možem vred svoj glas povzdigne: „Jezus sin Davidov! usmili se me.“ To je da se bodo tudi ljudje našli, ki mu bodo rekli, da naj tiho bo, ker hudobni tovarši ga bodo zavoljo poboljšanja in pokore zasramovali, ž njega se norea delali. Pa glejte! ako mu je kaj mar za večno srečo, za nebeško luč, ne bo jih poslušal, temuč še bolj vpil:

„Jezus sin Davidov! usmili se me.“ Ljubi poslušavci moji! požebrajte v postu vsak dan kes ali grivengo, požebrajte vsak dan en očenaš zapravo pokoro in pobolšanje svojega življenja: to gotovo ne bo brez prida, zakaj poslušajte še konec današnjega evangelija!

„Jezus pa je obstal in ga je rekel k sebi pripeljati. In kedar se je približal, ga je vprašal, rekoč: Kaj hočes, da ti storim? On pa je rekel: Gospod, da vidim. In Jezus mu je rekel: „Spreglej! tvoja vera ti je pomagala. In zdaj je spregledal ter je za njim šel in Boga častil. In vse ljudstvo, ko je to vidilo, je Bogu hvalo dajalo.“

Kako dobrotljiv je naš gospod proti vsem, kateri imajo pravo zaupanje do njega? O grešniki, kdor hoče, da bi se mu iz globočine njegovih grehov pomagalo, naj pristopi z živo vero k Zveličarju, ki je tako radovoljno storil, da so slepi vidili, da so kruljevi hodili, da so gluhi slišali in da so gobovi bili očiščeni. On še veliko rajši s pomočjo svoje gnade stori nečistnike čiste, prevzetne spreoberne v ponižne, on še z veliko večim veseljem iz jeznih volkov stori krotke ovčice, iz nevošljivih stori usmiljene, iz požertnikov stori trezne ljudi. On vas vabi v postnem času k sebi, on vas želno pričakuje. Spreobrnite se, pristopite k njemu, on bo vaše bolne duše ozdravil! Amen.

Homilija za 1. postno nedeljo.

„Tedaj je bil Jezus od hudiča v puščavo peljan.“ Mat. 4. 1.

V v o d.

Nas Gospod Jezus Kristus je bil star trideset let, ko ga je sv. Janez Kerstnik v reki Jordanu kerstil in ravno zdaj je prišel tisti čas, ki si ga je izvolil, da bi začel svoje nebeške nauke ljudem oznanovati in očitno pridigati. Tedaj se je dogodilo, kar nam današnje sv. evangelje pripoveduje.

Le pazljivo poslušajte, potlej pa tudi nikarte pozabiti treh reči, ktere nam pove danes sv. apostel in evangelist Matevž. No! kaj pa nam pové sv. apostel in evangelist Matevž? Sv. apostel in evangelist Matevž nam pové:

1. da je Duh Jezusa peljal v puščavo;
2. da se je Jezus štirideset dni pa štirideset noči postil;
3. da ga je hudič trikrat skušal.

R a z l a g a.

1. Duh pelje Jezusa v puščavo.

„Tedaj je bil Jezus od hudiča v puščavo peljan, da bi bil od hudiča skušan.“ Vi morebiti mislite, da je hudobni duh Jezusa v puščavo peljal? Če tako mislite, potlej so vaše misli napak in jaz vam moram povedati, da je le lastni duh Jezusov, njegov notranji nagon, v puščavo ga peljal, ali prav za prav peljal ga je

Duh božji, Duh sveti. Ko je bil Jezus ravno kar kerščen, in so se med tem svetim opravilom odperle nebesa, je sv. Duh priplaval nad-nj v podobi goloba. „Jezus pa poln sv. Duha vernil se je od Jordana in je bil od Duha v puščavo gnan. Tako pravita tudi sv. evangelista Lukež in Marka. Puščava je bila pust kraj, kraj zapuščen, samoten in dalječ od mesta in vasi, tamkej je Zveličar človeškega rodu na samem živel, da ga ni motil posvetni hrup, kedar je v tihi samoti molil ter se pogovarjal s svojim nebeškim Očetom, kako bo začel slavno in imenitno opravilo, ki se je ž njim namenil svet satanove službe rešiti.

Najte tudi vi, ljubi moji farmani! da vas sv. Duh pelje med postom v puščavo; dajte slovo posvetnim kratkočasnicam in veselicam, in bodite rajši med stenami svoje izbe, kakor v posvetnem hrupu; kratkočasite se mnogokrat z Bogom v tihi pobožnosti, in premišlujte, kaj služi v blagor in zveličanje vašim dušam. Pobožni duhovni, pošteni samotarci, potlej pa tudi nekteri posvetni ljudje zabajajo vsako leto, zlasti v postu, za nekaj dni ali tednov v samotno, ter se ogibljejo ljudi in zapirajo v svoje stanovanja, kjer z molitvijo, z branjem pobožnih bukev in s premišljevanjem svoje serca čistijo ter ponavljajo svoj dušni stan: oni posnemajo Kristusa, ki ga je Duh peljal v puščavo. Posnemajte tudi vi, ljubi moji! zastran tega vsaj nekoliko Jezusa Kristusa. Vi imate tu-le svoje hiše, svoje stanovanja; zabajajte večkrat v hišo božjo, kakor sicer; deržite se med postom bolj doma, kakor drugekrati, ne ljubite tako močno posvetne robe; pečajte se z Bogom in s svojo vestjo; molite, berite, premišlujte svoje življenje, preiščite vse kote svojega serca in vse predale svoje vesti in zboljšajte pota svojega življenja. Če bote tako storili, bote se gotovo prav pripravili za velikonočno spoved, potlej pa tudi za slednjo spoved svojega življenja in za milostljivo sodbo božjo. Nobeden naj se tedaj ne izgovarja, da ne vtegne; saj je med dnevi vsacega tedna, med delavniki, tudi nedelja vmes in časi kak praznik; pa tudi v delavnikih se ne zmanjka ur, ki jih brez dela, včasi pa še s hudobnim djanjem potratite. Prostora za molitev in kraja za dobro djanje imate pa tudi dosti; saj je Bog povsod pričujoč, v vsakem kotu doma in drugod morete Boga v mislih imeti in skerbeti za svojo dušo. Le glejte, da vam resnične in dobre volje ne bo manjkalo, skerbeti za zveličanje svoje, ki bote gotovo le slabo zanj skerbeli, če postnega časa prav ne obrnete.

2. Jezus se posti štirideset dni in štirideset noči.

In ko se je štirideset dni in štirideset noči postil, bil je potem lačen.²

Mozes se je tudi postil, predno je od Boga prejel postavo za izvoljeno ljudstvo. Štirideset dni se je postil imenitni prerok Elija, predno je šel na goro Horeb v jamo z Bogom se pogovarjat. Mozes pa Elija sta bila na mnogo strani Mesijeve podoba. Da bi tedaj Kristus zraven Mozesa in Elija imenitnosti ne zgubil, se tudi ni manj postil, kakor štirideset dni; pa tudi več dni kakor štirideset ni se postil, sicer bi bili ljudje lahko mislili, da ni pravi človek. Sv. evangelist Lukež brez vseh ovinkov očitno pové, da Jezus vseh štirideset dni, kar je bil v puščavi, ni kar nič kaj jedel; tedaj se je Kristus grozno terdo postil, tako da se bolj skor ni mogel. Kako svet mora tedaj vsem kristjanom ta čas biti, ki smo ga po milosti božji zopet doživeli? To je tisti čas, ki ga je Sin božji prvi posvetil s štiridesetdanskim postom. Kristjani moji! mi pa moramo posnemati Kristusa, ki nas tako resnobno za seboj kliče in vabi: „Kdor hoče za menoj priti, naj zataji samega sebe, in vsak dan svoj križ zadene, in naj gre za menoj.“ Za tega voljo so že sv. apostoli vpeljali štiridesetdanski post, ki ga je tudi sveta keršanska katoljška cerkev noter dosihdob vselej zvesto v navadi ohranila. Zatorej, ljubi moji farmani! vas tudi jaz opominjam z besedami, ki jih je sv. mučenec Ignacij Filipičanom pisal, opominjaje jih: „Ne zaničujte štiridesetdanskega posta, ker nam kaže izgled življenja našega Gospoda.“ Dasiravno Jezus Kristus od svojih učencov ni tirjal, da bi se postili, vendar je le že pred povedal in djal: „Prišli pa bodo dnevi, da bo ženin od njih vzet in takrat se bodo postili.“ Jezus Kristus, ženin naših duš, ločil se je od nas, ko je v nebesa šel; in od tistih dob se njegova nevesta, sveta keršanska katoljška cerkev še zmirom posti: bi se li mogli mi imenovati Kristusove učence, ki se postijo, ali bi bili mi vbogljivi otroci svoje ljube matere svete keršanske katoljške cerkve, ki nam ukazuje postiti se, če bi si nič ne pritergali v jedi in pijači, v spanju in kratkočasnicah teh štiridesetih dni, ktere je Kristus preživil brez jedi? Le prevdarite in poglejte nekoliko število svojih grehov, ki se vam jih je treba s postom spokoriti, spomnite se pa tudi nebeškega veselja, ki vam ga je treba s postom zaslužiti: in svest sem si, da vam post nikakor ne bo zopern.

3. Hudič Jezusa trikrat skuša.

Nikar naj se nobeden ne zavzame, ljubi moji poslušavci! da se naš ljubi Gospod Jezus pusti hudiču skušati; saj se še celo ni branil, da so ga križali hudobneži, ki po besedah sv. pisma, potlej pa po mnenju svetih cerkvenih očetov niso bili družega, kakor udje satanovi pa hlapeci hudičevi. Nobena sramota tedaj ni za Zveličarja, da se je pustil skušati, ker se še celo križati ni branil in neusmiljeno umoriti, tímveč spodobilo se je, da je s svojimi lastnimi skušnjavami premagal naše skušnjave tisti, ki je prišel našo smert

s svojo smertjo premagovat. Jezus, ki se je skušnjavam hudičevim tako mogočno zoperstavil, kaže nam očitno, kako se moramo mi bojevati s skušnjavami.

1. Perva skušnjava: „Skušnjavec je k njemu stopil in rekel: Ako si Sin božji, reci, da naj ti kamni kruh bodo. On je pa odgovoril in rekel: Človek ne živi le od kruha, ampak od vsake besede, ki pride iz ust božjih.“

Ali ne poznate pri teh besedah koj hudobnega duha? Evo je pregovoril v paradizu, da je jedla prepovedan sad, zdaj pa Jezusa pregovarja, da bi se ne postil. Adamu pa Evi je obljubil lažnjivec, da ne bota umerla, če bota jedla od prepovedanega sadu, potlej pa, da bota kakor Bog. Od Jezusa bi bil pa radovedni satan le rad za terdno zvedel, kdo da on prav za prav je: „Ako si Sin božji, reci, da ti kamni kruh bodo.“ Glejte, kako se hudič zna povsod prilizovati, kedar koga skuša, da bi le človeka bolj gotovo vjel v svoje mreže. Varujte se torej požrešnosti v jedi in pijači, in nikarte misliti, da vam bo post škodoval na zdravji; saj je le hudič, ki človeka skuša. Spomnite se le in pomislite, da sta perva človeka s požrešnostjo zapravila blagor svoj in vseh ljudi zveličanje, potlej pa, da je Jezus Kristus s postom začel delati za odrešenje sveta.

Koga bote tedaj rajši vbogali, Kristusa ali satana? Satan govori od kruha, od jedi in pijače, kar telesu dobro dé; Kristus pa od božje besede, od dušne hrane, ki človeški duši dodeli moč stanovitno hoditi po terdih potih kersanske kreposti; zakaj ona ga zaverne ter pravi: „Človek ne živi le od kruha, ampak od vsake besede, ki pride iz ust božjih.“ S temi besedami pové Kristus, da ima človek dvojno življenje, ki terpi tukaj na zemlji le nekaj časa, potlej pa dušno življenje, ki ga ne bo nikdar konec v večnosti v nebesih. Da ohranimo telesno življenje, oskerbljuje nas dobrotljivi Bog z vsakdanjim kruhom; dušno hrano nam pa deli v svoji sveti besedi, ki se nam v postu bolj pogosto oznanuje, kakor sicer, zato da bi zdaj manj marljivo skerbeli za svoje telo, in da bi nam bolj mar bilo s postom pa z drugim dobrim djanjem skerbeti za blagor svoje duše. Saj nam očitno pové sv. apostel Pavl, da „božje kraljestvo namreč ni jed in pijača, ampak pravičnost in mir in veselje v sv. Duhu.“ Ljudje, ki služijo svojemu trebuhu, niso služabniki božji. Kdor se prederzne post zanemarjati, odpove se svoje volje nebeški večerji, ki jo je Bog svojim služabnikom pripravil.

2. Druga skušnjava. „Tedaj ga vzame hudič seboj v sveto mesto, mesto Jeruzalem in ga postavi na verh tempeljna, in mu reče: Ako si Sin božji, verzi se doli; zakaj pisano je: Svojim

angeljem je zavaljo tebe zapovedal, in na rokah te bodo nosili, da kje s svojo nogo ob kamen ne zadeneš. Jezus pa mu je rekel: Spet je pisano: Ne skušaj Gospoda svojega Boga.“

Morebiti vi mislite, da je Jezus slab in plašljiv, ker se pusti hudiču od kraja do kraja voditi? O! tega ni storila njegova slabost, ampak njegova nezapopadljiva in neskončna ponižnost. Satan se celo prederzne z besedami sv. pisma Jezusa pregovarjati in zapeljevati, da bi se iz visočine na tla spustil; zraven pa hudobni duh besede sv. pisma pokvari, ker je zamolčal, kar se bere v 90. psalmu v 11. versti: „Da te bodo po vseh tvojih potih varovali.“ Bog je namreč svojim angeljem zapovedal, da bi nas varovali po vseh naših potih, nikakor pa jim ni ukazal, varovati in nositi nas na svojih rokah, če bi se kdo prederznil, nalašč iz kake višave na tla skočiti ali v kako brezno se spustiti. Pokvarjenim besedam satanovim se Jezus zoporstavlja ter ga zaverne z nepopačeno besedo božjo in mu reče: „Ne skušaj Gospoda svojega Boga.“ Ne zaupajte tedaj, ljube duše keršanske! zapeljivcem in ne vbogajte nobenega, ki vas uči kako drugo vero, kako drugo zadržanje nasprotno tisti veri, tistemu obnašanju, ki se vam oznanuje po Jezusu Kristusu v sveti keršanski katoljski cerkvi, če bi se tudi derznili svoje sleparije poterditi z besedami sv. pisma; ne poslušajte jih, saj ima tudi hudič svoje apostole, kateri po njegovem izgledu napak obračajo božjo besedo ter narobe obračajo, kar je bilo na lice.

3. Tretja skušnjava. „Spet ga vzame hudič seboj na silno visoko goro, in mu pokaže vse kraljestva sveta in njih veličastvo, in mu reče: Vse to bom tebi dal, ako pred me padeš in me moliš. Tedaj mu reče Jezus: Poberi se, satan! Zakaj pisano je: Gospoda svojega Boga moli in njemu samemu služi. Tedaj ga je hudič popustil; in glej! angelji so pristopili in mu stregli.“

Učite se iz tega, ljubi moji! da nobeden ne sme greha storiti, ko bi mu tudi kdo ves svet ponujal. Kakor hudič posvetnih kraljestev ne more deliti in tudi ne sme, ker niso njegove; ravno tako vam tudi nobeden, ki vas v greh zapeljuje, ne more prave sreče dati, ker zoper Boga nobena obljuba nima veljave, pa tudi noben sklep stanovitnosti nima, ki je zoperen. Kdor koli greh dela, hudičev služabnik je in njemu čast skazuje ter se mu priklanja, ker njegovo voljo dopolnuje: vzemite si tedaj dobro k sercu Jezusove besede, s katerim se je zapeljivcu zoperstavil: „Gospoda svojega Boga moli in njemu samemu služi.“ Kedarkoli vas bodo skušnjave v greh vabile, spominjajte se hitro teh besed, ki se bodo vsemu zalezovanju hudičevemu zoperstavile in premagale srečno vse satanove naskoke in raztergale mreže njegovih apostolov. Ne bojte se in nikar ne mislite, da se vam bo slaba godila, ako se

grehu zoperstavljate, gotovo ne; timveč bojujte se serčno po izgledu Gospoda Jezusa Kristusa. Bog svojih zvestih služabnikov nikdar ne bo zapustil, marveč vam bo poslal svoje angelje, da vam bodo na skrivnem služili in spodbijali hudobne naklepe zaverženih angeljev. Amen.

Postne pridige.

(Govoril M. T.)

1867

Pridiga za 1. postno nedeljo.

„Glejte, sedaj je prijetni čas; glejte, sedaj je dan zveličanja.“ II. Kor. 6. 2.

V v o d.

„To reče Gospod: Spreobrnite se k meni iz vsega svojega serca s postom, z jokom in žalovanjem. In pretergajte svoje serca, ne pa svojih oblačil, in spreobrnite se k Gospodu svojemu Bogu, ker je dobrotljiv in milostiv, poterpežljiv in velikega usmiljenja, in se kmali kesa tepenja. Kdo ve, če se ne bo obrnil in prizanesel?“ (Joel. 2, 12—14.) S temi besedami prerok Joelovimi prične v listu pepelnice dne sv. mati katoliška cerkev 40danski post. S temi besedami nas ona v svoji preveliki skerbi za naše zveličanje kliče k resnobni pokori. Zato je že tri nedelje poprej v višnjem spokornem oblačilu žalovala in jokala, med tem ko so njeni nepokorni otroci od veselja do veselja, od vžitka do vžitka letali, svojim dušam smertne rane zadajali in grob kopali lilijam svoje nedolžnosti. Zato nam zopet danes 1. postno nedeljo veli premišljevati besede sv. Pavla do Korinčanov, ko pravi: „Glejte, sedaj je prijetni čas; glejte, sedaj je dan zveličanja!“ V prevdarek nam daje prigodbo iz Jezusovega življenja, ko se je bil od hrupa in šundra sveta v puščavo umaknil, ter se s postom in z molitvijo na imenitno delo svojega previsokega poklica pripravljal. Tako naj bi še mi šli v puščavo svojega serca, in bi vse njegove skrivne kota preiskovali, ter s postom in z molitvijo se pripravljali na veselo Alelujo njegovega častitljivega vstajenja od smerti, pripravljali se s pravo pokoro tudi na svoje veličansko vstajenje iz groba svojih pregreh. Kako nam bo pa to mogoče? bi me morda radi vprašali. — Mislimo si popotnika, kedar ga črna noč zajme v neznanem kraju. Revež se ne ve kam obrniti. Med tem, ko premišlja, kaj bi storil, se mu dozdeva, da je prišel do ozidja kake koč. Strahom

stopi notri, in pozabivši na neprijaznost tega kraja, kmali zaspi, spi mirno do belega dne in še ne sanja se mu ne o nevarnosti, v kateri se znajde. Prebudivši se pa vidi, da okoli in okoli njega kač, gadov in škorpionov vse mergoleva. In iz te nevarnosti zbeži, kar le more, od tod. Zakaj pa beži iz tega kraja, kjer je poprej dle časa že tako mirno počival? Kaj ne zato, ker mu je beli dan njegovo silno nevarnost dal spoznati.

V enaki nevarnosti je grešnik. On spi med gadi in škorpijoni. Beli dan pa, ki mu to nevarnost pokaže, je zanj razsvetljenje od zgoraj, s čigar pomočjo v spraševanji svoje vesti k spoznanju te nevarnosti zamore priti. In od tega spraševanja vesti kot prve potrebe k zakramentu sv. pokore me danes poslušajte!

R a z l a g a.

1. Pri imenitnih opravilih, kjer se gre za veliko zgubo ali za dobiček, potreba je najprej priprave. Zveličar sam v sv. evangeliju govori od kralja, ki hoče vojsko začeti, da se poprej usede, preudarja, stroške premišlja in svojo moč primerja z močjo svojega sovražnika. (Luk. 14.) Tako, kristijan, kedar se k spovedi pripravljaš, vedi, da greš v boj zoper peklenskega sovražnika. Ako ti tedaj ta naproti gre z 20 smertnimi grehi, ti nasproti se le z 10 na spovednem bojišči prikažeš, in sicer iz lenobe, zanikernosti, ali zadolžene nevednosti; ako se to primeri, pravim, kdo ne sprevidi, da te bo poglavar tame premagal, ter boš z Božjim ropom obtežen od spovednice šel?

Potem takem, kakor nam je v spoznanje grehov potreba pomoči in razsvetljenja sv. Duha, da nam vse skrivne gube in kote serca s svojo lučjo razsvetli, da to dobo našega serca omeči in njegov led otaja, in da nas poterdi brez sramožljivosti in brez strahu svojih grehov se obtožiti in se poboljšati; tako potreba nam je potem pridnega lastnega prizadevanja in spoznanja Božjih in cerkvenih zakonov. Tridentinsko zbirališče pravi: „Spokorniki morajo vse smertne grehe, katerih se po skerbnem spraševanji svoje vesti zavedo, k spovedi prinesiti.“ Vsled teh besed se gre toraj spokorniku „skerbno“ izpraševati. In vsi cerkveni učenci enoglasno terdijo, da mora ta skerbnost tako velika biti, kakor pri družih imenitnih opravilih. Postavim ti hočes svojo hčer omožiti, kajne, koliko izpraševanja imaš na vse strani! Ali pa hočes komu 1000 gold. posoditi, ali ne vprašuješ, kakošen plačnik je, koliko ima že na svoji posesti družih dolgov vpisanih i. t. d.?

Enako skerb ti gre imeti pri izpraševanju vesti. Gre se namreč zato, da ima tvoja duša postati Kristusova nevesta. Gre se za to, da si obresti nabereš in zakladov za zveličanje. Toraj v tem nobena skerb ne more biti prevelika.

Vendar pa je pri tej skerbi razloček med časom in časom, med stanom in stanom. Kolikor večkrat kdo svojo vest sprašuje in kolikor bolj pogostoma k spovedi hodi, tolikor manj se mu je treba prizadevati. Tudi stanica, kolikor večkrat je pometena, toliko manj prahu in nesnage je v njej in toliko lažje še očistiti memo take, v kateri se je že leto staro blato zasušilo. Ravno taka se godi glede na stanove. Kolikor viši je kdo in kolikor bolj ga njegove opravila na vse strani zapletajo, toliko večja skerb ga veže v preiskovanji samega sebe.

Da vam to še bolj pojasnim, naj vas opomnim na trojno v tem navadno zmoto.

S presiljenjem se pregreše tankovestneži ali sumljivci, kateri zmiraj v strahu žive, kakor bi se še ne bili nikoli prav spovedali. Taki si zapomnite, da si gre le pri preiskavi smertnih grehov posebna prizadeva. Kdor se pa smertnega greha ne zavé, se tudi brez posebnega prizadevanja z izpraševanjem prav in veljavno spové. Pa kdo poreče: Morebiti bi se bil pa vendar le kakega smertnega greha spomnil, ako bi bil dle premišljjal! Ali tudi tega ni potreba, ker izpraševanje vesti se ne sme po boječnosti, ampak po pameti ravnati. Bodi si pa tudi, da ti je celo smerten greh iz glave padel, nič ne dé. Tudi ta ti je z drugimi vred vsaj posrednje odpuščen, in dolžen se si ga le takrat izpovedati, kedar se ga domisliš. To je očitni nauk Tridentinskega zbirališča.

Iz zanikernosti nasproti grešé lahkomišljeni, ki so zopet dvojni. K pervim štejem take, ki po več mescev ali še celo leto spoved odkladajo, brez vse priprave k spovedi pridejo, in še večidel takrat, kedar vidijo, da je spovednica že tako preobložena, in pravijo: „Gospod! izprašajte me vi!“ In kaj to pomaga: „Sprašajte me vi?“ Spovednik ne pozna tvojih okoljščin. Vse, kar se da storiti, je poverhno delo. Zraven pa ne le, da velikrat izpraševati ne vtegne, tudi ni njegova dolžnost, razun pri kacih nerazločnostih v porazumljenje, zakaj izpoved ni izpraševanje, ampak je obtožba svojih grehov. Spovednik tudi ne more po temah tvojega serca hoditi, zakaj le domačemu je tudi v temi vse po hiši znano, da tudi v temi lahko najde, česar išče.

K družim zanikernežem pa štejem tiste, ki po dva ali tri mesce spoved odkladajo pa k večemu, kedar zopet pridejo, enega ali dva majhina greha vedo povedati; postavim: „enekrat sem bil nejevoljen, zjutraj prav vselej nisem molil, in pa če sem se v šali kterikrat zlagal; sedaj pa nič več ne vem.“ — Ali ni tak čudež pobožnosti? ali da prav rečem: li ni zgled nespameti? Ljudje s takimi navadami so velikrat najhudobniši, ker so polni lastne ljubezni, ktera jim njih hudobije izgovarja, so brez lastnega spoznanja, pa tudi brez spoznanja keršanske pravice, brez vseh dobrih del, brez ljubezni do Boga in do bližnjega, in polni napuha in

svoje glavnosti. Od tacih govori v bukvah modrosti (2, 21.): „Njih hudobija jih je oslepila.“ Takim in zlasti takim je vsakdanje skerbno izpraševanje vesti posebno priporočevati, ker ravno to jih je najbolj spridilo, da so se na svoje življenje premalo ozirali.

2. Razun skerbne priprave je še treba vedeti, kako se mora vest izpraševati.

Pred vsem je treba pomniti, da spraševanje vesti ni kako navadno premišljevanje svojih grehov, kakor postavim kupec premišlja svoje dolgove. Spraševanje vesti mora sklenjeno biti z živo vero v razžaljeno veličastvo božje, s terdnim zaupanjem na njegovo usmiljenje in s serčno bolečino zavoljo storjenih grehov. Zato se mora kristjan, ki se hoče izpovedovati, postaviti v pričujočnost božjo, ter premišljati vse kraje, kjer je od zadnje spovedi bil, vse dela in opravila, vse misli in želje, kakor kakošen tak, ki je kakovo veliko dragocenost zgubil. Tak se najprej spomni na kraj, kje bi mu bila ta dragocenost odpadla, na čas, kdaj jo je zadnjikrat še imel, kam je med tem šel in kje je stal, in tako se verne na vse te kraje nazaj, zmiraj pridno iskaje zgubljene dragote.

Ravno tako mora spovedanec v duhu premišljati vse kraje in hiše, kamor je zahajal, vse osebe, s katerimi se je kaj pečal, in vse opravila, ki jih je imel. To je prva viža, kako izpraševati svojo vest. — Druga pa je ta, da grešnik svoje duhovne oči in misli obrača na svoje nagnjenja, priložnosti, navade in obnašanja. Na te dve viži vest izpraševati najbolj zamorejo taki, kateri pogostoma k izpovedi hodijo, in ki sami sebe že kaj bolj spoznajo. Za tiste pa, ki bolj poredkoma svojo vest izprašujejo in malokterikrat k izpovedi hodijo, je najboljše tako imenovano vestno ogledalo. To pa v tem obstaja, da božje in cerkvene zapovedi, lastne in tuje grehe, čednosti in dobre dela ter dolžnosti svojega stanu vse posamezno in na drobno premišlja, in si tako v spominu ohrani, v kateri tej reči se je ali v mislih, ali v željah, ali v besedah, ali v djanji pregrešil. Kar zadeva pregrešne misli ali želje, je treba še posebej premisliti, če je imel nad njimi veselje, in če je vanje dovolil, ali ne; ker le dopadenje nad njimi in dovoljenje vanje se prišteva v greh. — Kar tiče dolžnosti stanu, kakor kmetje premislite, če zavoljo lenobe, zanikernosti, zapravljalivosti in slabega gospodarstva niso polja, vinogradi in vse vaše pohištvo kake škode terpeli. Kakor stariši in predpostavljeni, če ste do vseh svojih podložnih pravični, če nanje dosti čujete, jim lepe zglede dajete, in jim njih zaslužka ne kratite in ne pritergujete i. t. d. Kakor otroci in posli, če svoje predpostavljene spoštujete, če ste jim v vseh rečeh zvesti, si sami plačila ne jemljete, jih ljubite, in zanje molite i. t. d. Kupčevavci premišlujte, če ni vaša mera in vaga krivična, če slabega blaga za dobrega ne prodajate in svojega bližnjega pri kupčiji z živino ali z vinom ne prekanite. Kerčmarji,

če čez postavno uro ne točite, ali celo že pijanim in zapravljivim ljudem vina dajete, ali v postnih in zderžnih dnevih meso nosite, ali ljudem brezvestno in čez mero veliko zarajtujete. Bogati, če svoje premoženje po božji volji in za dobre dela obračate, ne pa svojega serca nanje ne navezujete, ste do bližnjega terdi in neusmiljeni, sami sebi skopi, in prevelicih obresti ne tirjate.

Revni, če niste lenoba in zapravljivost vaše revščine krivi, če revščino v voljo božjo vdani prenašate, zoper Boga ne godernjate, premožnih ne zavidujete in jim ničesa ne ukradete, rekoč, da to ni greh. Bolniki, če si boleznii niste sami z nerodnim življenjem navlekli, če jo poterpežljivo prenašate in Bogu darujete v odpuščanje grehov, ter hvaležnost skazujete vsem, ki vam v bolezni kaj pomagajo. Tako naj vsak premišlja dolžnosti svojega stanu!

Kar na dalje zadeva plemo grehov, so spovedi podverženi le veliki, še ne izpovedani grehi. Ako pa dvomiš, je li tvoj greh velik, ali majhen, izpovej se ga z dvomom, in s tem si storil svojo dolžnost. — Vsaj pri velicih grehih se domisli tudi števila, če ne natanjko, vsaj kolikor moreš to natanjčnost doseči.

Glede na okoljščine greha pa je pomniti, da se s tem tiste okoljščine umejo, ktere greh večii ali manjšii store, ali ga še celo v večo hudobijo spremene. Tako postavim je vsaka nečistost smerten greh, še večia hudobija je to, ako se v njej pregreši kdo s ktero iz svojega rodu. Večia pregreha je ukrasti v cerkvi kako Bogu posvečeno reč, kakor ukrasti jo drugod. Večia hudobija je obrekovati duhovne in druge predpostavljene, kakor ljudi nižega stanu. Take okoljščine toraj se morajo pri spovedi natanjko določiti.

K sklepu spraševanja vesti pa še pomisli, kateri greh ti je najljubšii in v kterege največkrat padeš, ker iz tega greha boš spoznal svoje poglavitno hudo nagnjenje, iz kterege drugi tvoji grehi izvirajo. Mogoče je, da boš več tacih grehov nad sebo našel, česar ti spričuje, da imaš tudi več tæih hudih nagnjenj.

Da to svojo poglavitno strast spoznaš, je silno potreba. Zakaj kakor drevesu nič ne škoduje, če mu posamezne vejice odsekavaš, ker iz debla in iz korenin berž zopet druge prirastejo; ravno tako človeku nič ne pomaga, če bi posamezne grehe opustil, poglavitno korenino svojih grehov pa bi dal naprej v sercu rasti, ker iz nje bi sopet novi grehi prirastli. Postavim: Kdor iz jeze kolne, zmirja in se prepira, temu bi nič ne pomagalo, ako bi se tudi nekaj časa kletve in zmirjanja zderžal, ker ga bo jeza kmali zopet premagala, in v enake grehe zapeljala. Da te odrastlike za vselej poseka, mora sekiro na korenino nastaviti in se toraj jeze, kot svojega poglavitnega nagnjenja spovedniku obtožiti, ter po naukih ravnati, ki mu jih bo spovednik zoper jezo nasvetoval. Tako bo z izruvanjem poglavitnega nagnjenja vse drevo na enkrat padlo in ne več vstalo.

S k l e p.

Še bi se dalo od koristi večkratnega, zlasti vsakdanjega izpraševanja vesti veliko govoriti. Ali čas mi danes tega ne pripušča. Zato tako izpraševanje vesti le z malo besedami vsem priporočam, katerim je na zveličanji duše kaj več ležeče, kakor na vsakdanji jedi in pijači. Storite to vsaj ob nedeljah in v praznikih, in storite tako, kakor ste danes slišali, in prepričan sem, da bote vredne spovedi opravljali, ter po njih odpuščenje svojih grehov, odpuščenje večnih kazni, posvesujočo gnado božjo in mir svoje vesti vživali, ki so za čas in večnost največje dobrote. Amen.

Pridiga za 2. postno nedeljo.

(Od kesanja.)

„Spreobrnite se k meni iz vsega svojega serca s postom, z jokom in žalovanjem.“
Joel. 2, 12.

V v o d.

Le prerado nam naše serce vpade, kedar se nam solnce sreče pomiče za tamne oblake. In ako bi se nam nebo le dolgo dolgo ne razjasnilo, bilo bi nam obupati. Naj bi nas pa Bog za take žalostne ure pripravil, nam truda in grenkosti polne dni življenja z veseljem olajšuje.

Tako je tudi Kristus danes na goro Tabor sebo vzel Petra, Jakopa in Janeza, in jim je pokazal kapljo svoje nebeške lepote, da bi se takrat, kedar pride ura terpljenja, ura žalosti in poskušnje, te njegove lepote spomnili, maloserčni ne postali in se nad njim ne pohujšali.

Ali kolik razloček nad Petrom danes na Taborski gori in čez nekoliko dni na dvorišči velikega duhovna! Danes želi s Kristusom v nebeški radosti toniti, čez malo dni, pozabivši na to veselje, ga že noče poznati. Iz spričevavca postane zatajevavec, iz aposteljna velik grešnik. Pa, ko na Kristusov premili ozir spozna, kaj je storil, gre iz dvorišča vun in se britko razjoka, ter joka, pravijo cerkveni učeniki, vse svoje žive dni, kolikorkrat je petelina vidil. Ali vidite nad Petrom, kakošno preserčno kesanje je imel nad svojim grehom? Enakega serčnega kesanja je pa tudi vsakemu grešniku potreba, če hoče odpuščenje svojih grehov zadobiti. Zakaj, kakor potreba je k zakramentu svete pokore izpraševanja vesti, trdnega sklepa, spovedi in zadostenja, vendar ima po besedah Tridentinskega zbora „kesanje med deli spokornikovimi prvo mesto“.

Ja, pravo kesanje zamore v posebnih okoljščinah res zakrament nadomestiti; brez kesanja pa bi nič ne pomagalo, ako bi si lih kdo najostrejšje pokorila nakladil, ktere si je kdaj izmislila gorečnost spokornikov. „Spreobrnite se iz vsega svojega serca!“ to je k zakramentu svete pokore neobhodno potreba. Ali žali Bog! to si ljudje tako malo k sercu jemljejo, da mislijo: zadosti je, ako so si svojo vest izprašali, in se izpovedali. Zato je s sv. Duhom razsvetljena sy. Terezija nekemu pridigarju pisala, rekoč: „Oče,

pridigujte prav velikrat zoper spovedi, ki se brez kesanja opravljajo; zakaj hudič nima nobene mreže, s katero bi toliko duš vjel, kakor je ta.“ — Pravo kesanje je torej pri zakramentu svete pokore prva in najpoglavitnejša reč, in od tega vam bom tudi jaz danes z božjo pomočjo na dalje govoril. Zato, kateremu je poboljšanje življenja in zveličanje po smerti v resnici mar, kličem z Jezusovimi besedami: „Kdor ima ušesa za poslušanje, naj poslušaj!“

R a z l a g a.

Tridentinsko zbirališče pravi, da je kesanje dušna bolečina in gnjusoba nad storjenim grehom. Potem takem kesanje ne obstaja v praznih spokornih besedah, v vnanji obnaši, ali v solzah, ali v postu in zatajevanji. Vse to so le znamenja kesanja, ne pa kesanja samo na sebi. Da mora kesanje biti dušna bolečina in gnjusoba nad grehom, od tega govori kraljevi prerok, rekoč: „Bogu dopadljiv dar je žalosti poln duh; potertega in ponižanega serca, o Bog, ne boš zaničeval.“ (Ps. 50, 19.) In po preroku Joelu govori Gospod: „Spreobrnite se k meni iz vsega svojega serca s postom, z jokom in žalovanjem. Pretergajte svoje serca, ne pa svojih oblačil.“ (2, 12.)

Zakaj da mora ravno serce storjene grehe obžalovati, je vsakemu lahko znano. V serce namreč se je bil greh vgnjezdil, in iz serca priraščajo njegove korenine. Toraj morajo tudi najprej iz serca izruvane biti; v sercu mora biti posekana njegova korenina. To pa se ravno s tem zgodi, da serce sedaj nad grehom tako veliko bolečino, sovrašтво in gnjusobo občuti, kakor je poprej nad njim občutilo veselje in slast.

Vendar če žalost in žalost med sebo primerjamo, vidimo, da je natorna ali pa nadnatorna, in ta nadnatorna je zopet lahko ali popolnoma, ali nepopolnoma. Natorna žalost je tista, ki izvira iz tacih nadsledkov, ktere greh sam za sebo vodi. Postavim: lažnik se kesa svojega greha, ker je zavoljo njega ob vero in dobro ime pri ljudeh prišel. Ali tat se kesa, ker so ga na tatvini zasačili in zaperli. Nečistniku je žal, ker je njegova nesramnost svetu razodeta, ali ker je prišel ob svoje zdravje. Vsi ti in enaki imajo samo notorno kesanje, ker le zastran časnih stvari tarnjajo. In to kesanje nikakor ne zadostuje v odpuščenje grehov. Zakaj pri takem kesanju ne občutimo žalosti nad storjenim grehom, ampak nad časno kaznijo. Zato tudi taki grešniki, berž ko mislijo, da je ta kazen minila, zopet v stare grehe zahajajo.

Nadnatorno kesanje pa je tisto, ki pride v oziru na Boga; in je ali popolnoma, ali pa nepopolnoma, kakor že izvira ali iz ljubezni do njega kot največje dobrote, ali pa iz strahu pred njim kot pravičnim sodnikom.

Beseda „čez“ ali „nadnatorna“ pa nikakor ne pomenja, kakor nekteri mislijo, da mora serce tako ginjeno biti, da je od občutkov

žalosti vse prevzeto, in da se mora vse kakor v ognju topiti, in, ako jim tega manjka, da so vsi zbegani in v vednih dvomih, da njihove spovedi niso nič vredne, zato, ker zavoljo njih jokati ne morejo. Toda solze še nikakor ne spričujejo notranje prave žalosti. Marsiktero serce se joka, pa le zavoljo domačih zadev in nerodnost, ne pa iz ljubezni do Boga. Marsiktera zakonska žena zdihuje, da je ni bolj nesrečne memo nje na svetu, ker je mož pijanec, zapravljivec in prepirljivec. Ali koga to v spovednici pomaga? Mar se svojih grehov spovej, in nikar svoje nesreče ne obžaluj, ker ne žaluješ nad grehom, ampak nad škodo, ki jo terpiš pri časnih rečeh. Kananejska žena tudi ni jokala, ko je bila prišla h Kristusu, in vendar jej je rekel, da je velika njena vera, in da naj se zgodi, kakor hoče.

Ker pa od tega govorim, nikarte misliti, da do solz ginjeno bolečino serca zaničujem. Veliko več jo moram visoko ceniti, če res iz ljubezni do Boga izvira. Od take govori sv. Krizostom, rekoč: „Tvoji grehi so v bukvah zapisani; tvoje solze pa so enake gobi. Pretakaj jih in ž njimi boš iz bukev zbrisal svoje grehe.“ Take solze so bile Magdalenine, od ktere je Kristus rekel: „Veliko jej je odpuščenega, ker je veliko ljubila.“ (Luk. 7, 47.) Da vam bom pa od kesanja še boljši zaumen dal, naj vam od njega v priliki govorim. Imel je oče tri sinove, kateri so sleherni dan na nekem travniku vsak svojo ovčico pasli. Nekega dne se primeri, da vsi trije pospe. Med tem pridejo volkovje, in jih raztergajo. Ko se prebudé, ter vidijo nesrečo, bili so vsi trije silno žalostni. Najstari pravi: Najhujše mi je zato, ker me bodo oče topli, zakaj na ovco nisem pazil. Drugi reče: Tudi jaz zato jokam, ker me zanaprej oče ne bodo več tako radi imeli. Tretji pa pravi: Rajše bi bil vse svoje žive dni terpel, da bi le očetu ne bil te žalosti pripravil. Pervi teh otrok je kristjan, ki ima zgoli natorno bolečino ali suženj strah pred Bogom. Drugi je tisti, ki ima nadnatorno, toda nepopolnoma kesanje, tretji pa ima nadnatorno popolnoma žalost. Na kterih znamenjih je toraj spoznati, da imaš pravo nadnatorno žalost nad svojimi grehi? Ali si pripravljen, rajše svoje dobro ime, in vse svoje premoženje zgubiti? Ali si pripravljen, prijatlom slovo dati, ženo in otroke darovati? Ali si pripravljen, rajše preganjanje, zapertje, martre terpeti ali celo življenje dati, kakor Boga razžaliti? Ako mi moreš na te vprašanja odgovoriti: Da, pripravljen sem! potlej imaš tisto kesanje, ki ima pri Bogu največo ceno. Ako pa svojega Boga tako mlačno in zanikerno ljubiš, da se iz ljubezni do njega nočeš nič premagovati, in si v spolnovanji njegovih zapoved nič sile prizadajati; ako ti spovednik naloži, da iz ljubezni do Boga vsem razžalnikom odpusti, krivično pridobljeno blago nazaj daj, te in te hiše, te in te osebe se ogibaj, pa mi na to odgovoriš: „Jaz ne morem“, potlej je to očitno znamenje, da tvoje kesanje ni pravo kesanje, in da je tvoja spoved božjeropna spoved.

Vprašanje je še, kaj da prinaša grešniku popolnoma, ali nepopolnoma nadnatorno kesanje? Od tega uči Tridentinsko zbirališče, da tudi nadnatorno ne popolnoma kesanje s spovedjo sklenjeno zadostuje v odpuščenje grehov. Popolnoma pa, da v smertni nevarnosti celo brez spovedi prinaša odpuščenje smertnih grehov in odpuščenje večnih kazni. Sv. Gregor Naciacenski tako kesanje primerja z vesoljnim potopom rekoč, da kakor je potop vse grešnike pokopal, tako kesanje hudobije pokopa. Ja, popolnoma kesanje ima toliko moč, da, ako bi bil kdo vse hudobije in pregrehe celega sveta doprinesel, bi ga to kesanje od vseh očistilo. Kesanje človeku tudi zgubljene zaklade pridobivlja. Zakaj kakor so se Izraelci nekdanj bogatejši iz Babilona povernili, kakor so tje šli, tako tudi duša po kesanji več gnade zadobi, kakor jih je imela poprej, ker ne le vse poprejšnje zasluženje nazaj dobi, temuč še tudi pomnoženja gnad in zasluženja prejme. Popolnoma kesanje ti zamore pekel na enkrat zapreti in nebesa odpreti, in tudi po velikosti ljubezni vse časne kazni na enkrat zbrisati.

Da nam pa kesanje vse to prinese, treba je, da je 1. splošno, to je, da se čez vse greha razteza. Vsak velik greh je namreč smert duše; je verv, ki nas na satana veže, je svinčena peza, ki nas v pekel vleče. Kaj bi nam toraj pomagalo, če bi sicer ne na devetih družih, vendar pa na deseti bolezni morali umreti? Ali če bi tudi dvajset vervi raztergali, pa bi se na 21. iz satanovih krempljev ne mogli izpuliti? Ali kaj bi nam pomagalo, ako bi sto centov svoje peze z ramen odložili, pa bi nas še drugi mlinski kamni v peklenko globočino vlekli? Godilo bi se z nami, kakor z nekim Kromacijem ajdom, ki je sv. Sebastijana prosil, naj se k Bogu za njegovo zdravje zateče. Sv. Sebastijan mu to obljubi, pa proti temu, da mora poprej vse molike svojega serca razbiti. Kromaci se v to vda, in začne molika za molikom razbijati, le enemu je prizanesel, ki ga je med vsemi najbolj ljubil. Zato pa tudi Sebastijanova molitev pri Bogu ni nič zalegla. Ko je pa Kromaci tudi temu moliku roke in glavo razbil, je pri tej priči ozdravel. Kakor ta Kromaci na telesu, tako smo grešniki bolni na duši, in ravno toliko molikov častimo, kolikor smo velicnih grehov storili. Ako toraj hočemo na duši ozdraveti, moramo poprej vse te molike do zadnjega iz svojega serca prignati.

2. Mora naše kesanje biti nad vse veliko, to je, misel, da smo Boga razžalili, nas mora bolj peči, kakor če bi bili najljubšo stvar na svetu zgubili. Kristus pravi: „Kdor očeta ali mater, brata ali sestro, ženo ali otroke, njive ali kar si bodi, bolj ljubi od mene, ta mene ni vreden.“ Zato pravi kraljevi prerok: „Utrudil sem se v svojih zdihljajih in s solzami namakam svoje ležišče.“ Zato je Magdalena k Jezusovim nogam padla in mu jih s solzami namakala, zato se sv. Peter britko jokal in vsi spokorniki in svetniki se naj-

ostrejši pokori podvergli. Tako beremo v zgodbah velikega Senskega škofa Petra Korbajliškega, da je nekaj k njemu prišel grešnik, čigar vest je bila z neizrekljivimi smertnimi grehi obtežena. Spovedal se mu je prav odkritoserčno ter z vročimi solzami, vendar pa z dvomom, če more in če sme od Boga odpuščanja upati. Sv. škof ga tolaži rekoč, da mu bo Bog gotovo odpustil, ako se bo za te grehe spokoril. Na to mu grešnik odgovori, da je pripravljen tavžentkrat umreti, če je le za to ceno mogoče odpuščenje doseči. Poglej, moj sin, mu reče škof, samo sedem let ti to in to pokoro naložim. Kako, sedem let, zdihuje spokornik, komaj sedem let za vse moje hudobije, za ktere bi se ne spokoril, ako bi do sodnjega dne živel? Na to mu služabnik božji odgovori: Tudi ta čas ti bom še prikrajšal. Pojdi in posti se samo tri leta ob vodi in suhem kruhu. Na to začne grešnik britko jokati in sv. moža prositi, naj ga ja nikar ne zasramuje in mu njegovim grehom primerno pokoro naloži. Škof od tega kesanja ves ginjen, mu pravi: Ljubi moj, nikar ne misli, da bolje veš, kaj tvoji duši v zveličanje služi, kakor tvoj dušni zdravnik. Zato pojdi in moli enkrat Gospodovo molitev in bodi potolažen, da ti je Bog tvoje grehe odpustil.—Potem mož gre, se jokaje verže na tla, in moli, česar mu je bilo rečeno, in kmali potem od prevelikega kesanja izdihne svojo dušo. V neki poznejši pridigi pa je škof od njega zbrani množici govoril, da je po moči tega velikega kesanja brez vsega očiščevanja v vicah njegova duša naravnost šla v veselje Gospodovo. — Poslednjič mora še naše kesanje 3. sklenjeno biti z zaupanjem na božje usmiljenje. Komur tega zaupanja manjka, ta odpuščanja ne zadobi, temuč stori hudobijo Kajnovno rekoč: Moj greh je večji, kakor da bi bil odpuščanja vreden“, stori hudobijo Judatovo, ki je po grehu šel in se z vervjo obesel. Po izdaji pravijo cerkveni učeniiki, se je Juda pregrešil nad človeštvom, po obupanji pa nad božjo natoro Kristusovo, ker mu je s svojim obupanjem odrekel njegovo neskončno ljubezen in usmiljenje.

S k l e p.

Zato, ljubi moji! takega navdihovanja peklenske hudobe ne poslušajmo, in spominjajmo se, česar nam je Bog sam obljubil, ako bi bili naši grehi brezštevilni, kakor pesek ob morji, ali zvezde na nebu, in rudeči, kakor škerlat, nam bodo s pravim resničnim kesanjem vsi odpuščeni, in postali bodo beli kakor sneg. (Iz. 1, 18.) Pomišljajmo, da je, kakor morje, neizmerno usmiljenje božje, morje, v katerem se ogenj največih hudobij pogasi, morje, h kateremu se je spokorna Magdalena, razbojnik na križu, in h kateremu se je brezštevila grešnikov zateklo, ki so odpuščenje in tolažbo zadobili, ter zveličali svoje duše, in tudi mi jih bomo, ako jih bomo v njihovem kesanju in v njihovi pokori posnemali. Amen.